

Sofia Piirainen

Kajaani Tanssii -tapahtuman taloudelliset vaikutukset

Restonomi (AMK)

Matkailu-, ravitsemis- ja talousala

Kevät 2017

Tiivistelmä

Tekijä: Piirainen Sofia

Työn nimi: Kajaani Tanssii –tapahtuman taloudelliset vaikutukset

Tutkintonimike: Restonomi (AMK)

Asiasanat: tapahtuma, taloudelliset vaikutukset

Opinnäytetyön toimeksiantajana on Kajaanin kaupunki, joka yhteistyössä kajaanilaisten tanssi-toimijoiden kanssa järjestää vuosittain Kajaani Tanssii -tapahtuman. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Kajaani Tanssii -tapahtuman taloudellisia vaikutuksia alueellisella tasolla. Työssä tutkittiin kvantitatiivisen tutkimuksen avulla, kuinka paljon tapahtuman valtakunnalliseen koreografiakatselmukseen osallistuneet käyttivät rahaa eri toimialoihin Kajaanissa.

Opinnäytetyössä esitellään tapahtuma, sen ideaa ja historiaa. Työn teoriaosuudessa keskitytään tapahtumamatkailuun sekä tapahtumien erilaisiin vaikutuksiin.

Tutkimusmenetelmänä hyödynnettiin soveltaen pohjoismaista menomenetelmää. Aineistonkeruussa käytettiin kyselylomaketta, joka oli suunnattu tapahtumavieraille. Kyselyyn vastasi 83 henkilöä ja vastausprosentti oli 24 %. Kyselylomakkeessa kysyttiin vastaajien rahankäyttöä eri kategorioihin. Kategoriat olivat majoituspalvelut, ravintolat ja kahvilat, palvelut tapahtuma-alueella, päivittäistavara-kaupat, erikoisliikkeet, apteekit, liikennepalvelut, liikuntapalvelut, hyvinvointipalvelut, kulttuuripalvelut sekä muut palvelut alueella.

Tutkimuksessa saatiin tietoon rahamäärä, jonka ulkopaikkakuntalaiset tapahtumavieraat paikkakunnalle tuovat. Tulosten perusteella majoitusliikkeet olivat tapahtumasta eniten taloudellisesti hyötyvä toimiala. Vähiten taloudellista vaikutusta tapahtumalla on käytetyn rahamäärän perusteella hyvinvointipalveluihin. Rahankäytöselvityksen mukaan yksi ulkopaikkakuntalainen tapahtumavieras käytti tapahtuman aikana rahaa Kajaanin palveluihin keskimäärin 194,90 euroa. Tulokseksi tutkittavan joukon rahankäytöstä saatiin 68 605 euroa.

Kajaani Tanssii -tapahtumaan osallistuvat tuovat merkittäviä määriä rahaa Kajaaniin osallistuesaan tapahtumaan. Opinnäytetyön avulla toimeksiantaja voi perustella tapahtuman rahoitusta tulevaisuudessa kaupungin päättäjille.

Abstract

Author: Piirainen Sofia

Title of the Publication: Economic impacts of Kajaani Dance -event

Degree Title: Bachelor of Hospitality Management

Keywords: event, economic impacts

This thesis is commissioned by the city of Kajaani that annually organizes Kajaani Dance -event together with local dance actors. The purpose of this thesis was to find out economic regional impacts of the event. The research was quantitative and the aim was to explain how much participants spend money on different services in Kajaani.

This thesis starts with the introduction of the event and its history. The theoretical framework of the thesis concentrates on event tourism and the impacts of events.

In this research the method was applied to northern expense method which is commonly used in the field of tourism research. I used a questionnaire form which was headed to event visitors. The total number of answered questionnaires was 83 which was 24 % of the participants. The questionnaire form asked the amount of money spent in different categories by the event visitor. These categories were accommodation, restaurants and cafés, event area services, grocery store, specialized shops, pharmacy, transport, sports services, wellness facilities, cultural services and other services in the area.

The study shows the amount of money spent in Kajaani during the event by the visitors outside of Kajaani area. According to the results, accommodation services caused the biggest economic impacts. The lowest economic impact caused wellness facilities. The results indicate that one out-of-town participant use approximately 194,90 euros on services in Kajaani during the event. The total amount of money left in Kajaani by all inbound visitors was 68 605 euros.

The results indicate that the visitors coming outside of Kajaani bring significant amount of money to the area during the event. This thesis can help the event to explain the need of funding provided by the city.

Sisällys

1	JOHDANTO	1
2	KAJAANI TANSSII -TAPAHTUMA	2
2.1	Tapahtuman historia ja kehitys.....	2
2.2	Tapahtumaidea	3
3	TAPAHTUMAT JA NIIDEN LUOKITTELU.....	4
3.1	Tapahtumien luokittelu	4
3.2	Tapahtumamatkailu.....	5
4	TAPAHTUMIEN TALOUDELLISET VAIKUTUKSET	6
4.1	Taloudellisten vaikutusten luokittelu.....	7
4.2	Taloudellisten vaikutusten tutkiminen.....	9
5	TAPAHTUMIEN MUITA VAIKUTUKSIA ALUEELLE.....	12
5.1	Sosiokulttuurinen vaikuttavuus.....	12
5.2	Imagovaikutukset ja alueen identiteetti	13
6	KYSELYTUTKIMUKSEN TOTEUTUS	15
6.1	Tutkimusongelma	15
6.2	Tutkimusmenetelmä	15
6.3	Pohjoismainen malli	16
6.4	Aineistonkeruu kyselylomakkeella.....	17
6.5	Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti	19
7	TUTKIMUKSEN TULOKSET	21
7.1	Vastanneiden taustatiedot.....	21
7.2	Rahankäyttö majoitukseen	24
7.3	Rahankäyttö ravitsemisliikkeisiin ja kahviloihin	25
7.4	Rahankäyttö tapahtuma-alueella Kaukametsässä	26
7.5	Rahankäyttö tapahtumapaikkakunnalla Kajaanissa.....	26
7.6	Kokonaisrahankäyttö.....	28
7.7	Palautteet, kehitysideat ja yleisarvosana tapahtumalle.....	31
7.8	Johtopäätökset tuloksista	31
8	POHDINTA.....	35

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aihe on Kajaani Tanssii -tapahtuman taloudelliset vaikutukset tapahtumapaikkakunnalla eri toimialoittain. Työn teoriaosuus määrittelee tapahtumamatkailun ja käsittelee tapahtuman erilaisia vaikutuksia. Tarkemmin se tarkastelee, miten tapahtuma vaikuttaa alueen talouteen. Opinnäytetyön toimeksiantaja on Kajaanin kaupunki.

Opinnäytetyön aihe on merkityksellinen, sillä Kajaani Tanssii -tapahtuman taloudellisia vaikutuksia ei ole selvitetty aiemmin sen 26-vuotiaan historian aikana. Voidaan olettaa, että tapahtumalla on positiivinen vaikutus alueen talouteen ulkopaikkakuntalaisten matkustaessa Kajaaniin tapahtuman vuoksi. Sitä, kuinka merkittävä tämä vaikutus on, tulen selvittämään tarkemmin tässä tutkimuksessa. Opinnäytetyön tehtävänä on aineistojen perusteella saada tieteellinen selvitys tapahtuman positiivisesta vaikutuksesta Kajaanin alueen talouteen. Tutkimuksia hyödynnetään usein talousvaikutusten toteen todistamisessa (Kainulainen 2005, 176). Tämän tiedon nojalla tutkimuksen tuloksia voitaisiin toimeksiantajan puolelta hyödyntää esimerkiksi rahoituksen ja budjetoinnin perusteena kaupungin päättäjäille luoden turvaa tulevaisuuden rahoituksen säilymistä varten.

Tutkimuksessa tehtiin rahankäyttöselvitys, jonka aineisto kerättiin tapahtuman koreografiakatselmuksen aikana, 4 - 5.2.2017 tapahtumapaikalla, Kajaanin kongressi- ja kulttuurikeskus Kaukametsässä. Tutkimuksen myötä saatiin konkreettista selvitystä siitä, kuinka paljon ja mihin ulkopaikkakuntalaiset osanottajat käyttävät rahaa tapahtuman aikana. Tutkimuksessa tarkasteltiin useita eri toimialoja, jotta saatiin mahdollisimman kokonaisvaltainen kuva tapahtuman taloudellisista vaikutuksista.

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä määrällinen kyselytutkimus, johon vastaukset kerättiin tapahtumassa vierailevilta ulkopaikkakuntalaisilta, jotka olivat matkustaneet paikkakunnalle tapahtuman vuoksi. Aineiston keräämiseksi laadittiin kyselylomake, johon tapahtumavieraat vastasivat. Tutkimuksen toteuttamiseen käytettiin soveltaen pohjoista menomenetelmää.

2 KAJAANI TANSSII -TAPAHTUMA

Kajaani Tanssii -tapahtuma järjestettiin vuonna 2017 helmikuussa jo 26. kerran. Tapahtuma on erityislaatuinen tanssijoiden, tanssintekijöiden ja yleisön kohtauspaikka. Ohjelmisto on monipuolinen. Se koostuu leikkimielisistä tansseista vakavampiin, pohdiskeleiviin tansseihin, kaikkia tanssinlajeja edustaen. Tanssijajoukkoa edustavat kaiken ikäiset lapsista ammattitanssijoihin. Tapahtumapaikkana toimii kongressi- ja kulttuurikeskus Kaukametsä.

Tapahtuman valtakunnallinen koreografiakatselmus järjestettiin vuonna 2017 jo 21. kerran. Vuoden 2017 koreografiakatselmuksen esikarsinnoista 218 hakeneen joukosta tapahtumaan valittiin esiraadin toimesta 41 tanssiteosta. Ainoastaan yksi näistä katselmuksen teoksista oli paikallinen, eli kajaanilainen. Tämä viestii tapahtuman valtakunnallisesta mielenkiinnosta ja arvostuksesta. Vuoden 2017 koreografiakatselmuksessa pääpalkinnot menivät Ruohonjuuritasolla -teokselle Helsinkiin ja Espooseen sekä Kuun kääntöpuoli -teokselle Tampereelle.

Kajaani Tanssii -tapahtuman rahoitus on määritelty Kajaanin kaupungin omistaman kongressi- ja kulttuurikeskus Kaukametsän vuosittaiseen budjettiin. Tapahtuman koulutuksellisen tavoitteen myötä tukea saadaan myös opetusministeriöltä. Yhteistyökumppaneita tapahtumassa ovat kajaanilaiset tanssitoimijat. (Tikkanen 2006, 11.)

Tapahtuman organisaatioon on palkattu taiteellinen johtaja, Minna Palokangas. Hänen työnkuvaansa kuuluu muun muassa valmistaa tapahtuman ohjelma ja vastata taiteilijoiden hankkimisesta. Lisäksi hän laatii katselmuksen säännöt, hoitaa osaltaan tiedottamisen ja hankkii rahoitusta yhteistyökumppaneilta. Organisaatioon kuuluva Kaukametsän johtaja vastaa tapahtumasta yleisellä tasolla. Kaukametsän kulttuurisihteeri vastaa muun muassa tapahtuman markkinoinnista ja käsiohjelmista. Kulttuurisihteerin toimenkuvaan kuuluu myös tapahtuman budjetista, sen toteutumisesta huolehtiminen, avustusanomusten laatiminen sekä muut käytännön järjestelyt. Toimistosihteerin vastuulla ovat laskutukset sekä muu rahaliikenne. (Tikkanen 2006, 11.)

2.1 Tapahtuman historia ja kehitys

Tanssitapahtuma järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1991. Tapahtuma luotiin alun perin tarjoamaan tanssintekijöille tilaisuus tuoda koreografioitaan arvioitavaksi yleisön ja

tuomariston eteen. Tapahtuman avulla haluttiin koota ihmiset yhteen nauttimaan toistensa töistä, saamaan inspiraatiota ja vaikutteita sekä luomaan kontakteja. (Tikkanen 2006, 10.) Tapahtuman järjestämisestä vastasivat kajaanilaiset kulttuuri- ja tanssitoimijat. Tapahtuma tunnettiin alkuun nimellä Tanssiviikonloppu. Ensimmäisinä järjestämisvuosina tapahtumapaikkana toimivat Kajaanin kaupunginteatterin tilat. (Kela & Heikkinen 2012, 3.)

Valtakunnallisen mielenkiinnon saavuttamiseksi tapahtumaan liitettiin valtakunnallinen ja tätä nykyä kansainvälinen koreografiakatselmus. Idea uudistuksesta syntyi silloisen kulttuuritoimen johtajan Pekka Oikarisen esityksestä vuonna 1995. Katselmuksen houkuttelevuutta ulkopaikkakuntalaisille pyrittiin lisäämään huomattavan rahapalkinnon avulla. Koreografiakatselmus käsitti ensimmäisenä vuotenaan vain Pohjois-Suomen alueen. Tämän jälkeen katselmuksesta päätettiin tehdä valtakunnallinen. (Kela & Heikkinen 2012, 4.)

2.2 Tapahtumaidea

Tapahtumassa on kyse lähinnä nuorten kulttuuritapahtumasta, jossa osanottajille ja yleisölle on tarjolla korkeatasoisia nykytanssiteoksia. Tapahtuman idea ei ole suuresti muuttunut alkuajoista. Tarkoituksena on edelleen löytää teoksia, joissa näkyy koreografian oma väite ja päämäärä sekä tavoite uuden etsimiseen. (Tikkanen 2006, 10.) Tapahtuman asiakkaita ja osallistujia ovat tanssikoulut ympäri Suomen, tanssin ammatilliset oppilaitokset sekä tanssin ammattilaiset, harrastajat ja tanssista kiinnostuneet ihmiset (Kela & Heikkinen 2012, 4).

Kilpailunomaisen tapahtumasta tekee se, että palkintona menestyville on rahaa. Tästä huolimatta tärkeintä on, että tanssivieraat viihtyvät tapahtumassa sekä Kajaanissa luoden sille positiivista imagoa tanssikaupunkina. Lisäksi ilmapiiristä on järjestäjien puolelta pyritty luomaan kannustava, rento ja suvaitseva. (Tikkanen 2006, 10.)

3 TAPAHTUMAT JA NIIDEN LUOKITTELU

Tapahtuma sanana on englannin kielellä ”event”, joka tulee latinalaisen kielen verbistä ”evenire”. Aikaansaattua, eli tulosta, kuvaa latinalaisen kielen sana ”eventus”. Tämän pohjalta voidaan sanoa, että kaikilla tapahtumilla on tavoitteena saada aikaan tulosta, oli kyseessä mikä tyyppinen tapahtuma tahansa. (Muhonen & Heikkinen 2003, 38.)

Tässä osiossa käsitellään tapahtuman erilaisia määritelmiä. Lisäksi osiossa on kerrottu tapahtuman luokitteluperusteita. Tutkimuksen aiheen mukaisesti osiossa on määritelty myös tapahtumamatkailu ja tarkasteltu tapahtumien osallisuutta aluekehitystyöhön ja tapahtumapaikkakunnan imagoon.

3.1 Tapahtumien luokittelu

Tapahtumalle löytyy monia eri määritelmiä. Getz (2005, 15 - 19) perustaa tapahtuman luokittelun tapahtumaterminologiaan. Tapahtumat ovat luonteeltaan aina määräaikaista ja niille on määritelty jokin tietty teema. Tapahtuman suunnittelun kautta muodostetaan kuva myös tapahtuman kohderyhmästä sekä tapahtuman tavoitteista ja tarkoituksesta. Jokainen tapahtuma on ainutlaatuinen kokonaisuus, joka kuitenkin voi yleisesti mukailla tiettyä tapahtumakonseptia, joka sisältää puitteet, järjestävän tahon ja järjestelyt, ohjelman sekä yleisön. Tapahtumat voidaan luokitella erityis-, mega-, media- ja yritystapahtumiin sekä jonkin erityisen tunnusmerkin tai tarkoituksen omaaviin tapahtumiin.

Tapahtumat Getz (2005, 20 - 30) luokittelee myös sisällön perusteella. Kulttuurillisiin tapahtumiin voidaan luokitella muun muassa karnevaalit, festivaalit sekä taidenäyttelyt. Muihin luokkiin sisältyy esimerkiksi yrityskohtaiset tapahtumat, urheilu- ja liikuntatapahtumat, koulutustapahtumat, poliittiset ja valtiolliset tapahtumat sekä yksityiset tapahtumat.

Vallon ja Väyrysen (2003, 73 - 74) mukaan tapahtumat voidaan luokitella yleisesti joko asiatapahtumiin, viihdetapahtumiin tai niistä muodostuvaan yhdistelmään. Tapahtuman tarkoitus luo sen sisällön ja perustan toteutukselle. Jokaista tapahtumaa yhdistää kuitenkin se, että ne kaikki ovat tilaisuuksia, joissa perusasioiden on oltava kunnossa.

3.2 Tapahtumamatkailu

Kuten muussakin matkailussa, on kulttuuri- ja tapahtumamatkailussakin kyse ihmisten liikkumisesta kotipaikkakunnan ja matkakohteen välillä (Mikkonen, Pasanen & Taskinen 2008, 12). Tapahtumamatkailua on kirjallisuudessa määritelty siten, että tapahtumia järjestetään kohdealueella tavoitellen kaikkea mahdollista taloudellista hyötyä. Hyöty muodostuu markkinoinnin ja matkailualuekehityksen avulla. Matkailun kannalta arvoa tapahtumalle muodostuu, kun matkustetaan kotipaikkakunnan ulkopuolella järjestettävään tapahtumaan kyseisen tapahtuman vuoksi. Matkailijat eivät tapahtumalle kuitenkaan yksin riitä. Tapahtumat ovat kannattavuuden vuoksi riippuvaisia myös paikallisista kilpailijoista ja yleisöstä. (Getz 2005, 12, 134.)

Tapahtumat voidaan nähdä osana aluekehitystyötä. Tällöin tapahtumaa järjestettäessä keskitytään rakentamaan siitä alueellisia vetovoima- ja imagoitekijöitä. Vaikka tapahtumat ovat yleensä ajallisesti lyhyitä, voivat ne siitä huolimatta houkutella suuriakin turistimääriä. Pienilläkin tapahtumilla on mahdollisuus kehittyä suuremmiksi matkailun vetovointekijöiksi, mikäli tapahtumapaikkakunnan resurssit matkailijamäärän hetkellisen nousun kestävätkin. Tämän mahdollisuuden vuoksi tapahtumat on alettu näkemään hyvänä aluekehityksen rakentajana myös pienemmillä paikkakunnilla ja periferioissa. Matkailijoita voidaan siis saada tapahtumien avulla myös sellaisille paikkakunnille, joissa ei muuten olisi paljoa nähtävyyksiä tai aktiviteetteja. (Mikkonen ym. 2008, 12 - 13.)

Tapahtumat voivat toimia kaupungille positiivisina imagonluojina. Kun tapahtuma houkuttelee kohdealueelle yhä enemmän matkailijoita, kasvavat matkailutulot ja investoinnit edistyvät. Syklin edetessä positiivisesti, hyödyttää se lopulta myös paikallisia asukkaita. (Mikkonen ym. 2008, 13.)

4 TAPAHTUMIEN TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

Työ- ja elinkeinoministeriön työstämän Suomen matkailustrategia 2020:n mukaan taloudelliset vaikutukset matkailussa syntyvät, kun liikutaan työstä tai vapaa-ajan vietosta johtuen oman normaalin elinympäristön ulkopuolelle (Suomen matkailustrategia 2020 2010, 3). Myös tapahtumien vaikutuksia tutkittaessa ollaan usein keskitytty taloudellisten vaikutusten mittaamiseen. Niiden mittaaminen on yleisesti helpompaa kuin muiden vaikutusten. Lisäksi taloudellisten vaikutusten kautta tapahtuma ja muut sidosryhmät saavat konkreettista tietoa tapahtuman aluetaloudellisesta vaikuttavuudesta ja kannattavuudesta. (Mikkonen ym. 2008, 14.)

Kulttuurin ja talouden suhteesta sekä merkityksestä on käyty runsaasti ja kiivaasti keskusteluja viime vuosikymmeninä. Rahoitus suomalaiselle kulttuurille perustuu vahvasti julkisen sektorin tukeen. Tästä julkisesta tuesta on käyty kiivaita keskusteluja viime vuosikymmeninä. (Tohmo 2002, 6.) Valtion kulttuurimäärärahat ovat supistuneet 1990-luvun tasosta. Rahojen jakosuhteet eri kulttuurin toimialoille ja hankkeille ovat muuttuneet merkittävästi. Kulttuuria onkin alettu tarkastelemaan enemmän taloudellisen hyödyn näkökulmasta. Osittain tämän muutoksen myötä myös tarve taloudellisia vaikutuksia tutkiville töille on noussut. (Wilenius 2004, 80.) Tämä tieto luo osaltaan myös tarpeen tälle kulttuuritapahtuman taloudellisia vaikutuksia matkailijoiden osalta tutkivalle opinnäytetyölle.

Kaikilla tapahtumilla on tapana jättää jälkeensä taloudellisia vaikutuksia. Näihin vaikutuksiin vaikuttavat yhtä lailla tapahtuman koko, markkina-alue, tapahtuman kesto sekä ulkopaikkakunnalta saapuvien tapahtumavieraiden määrä. Kuntien ja kaupunkien tuki tapahtumille on yleensä vain suhteellisen pieni avustus. Tämä avustus saadaan takaisin tapahtuman vaikutuksesta vilkastuneen taloudellisen toiminnan myötä. Tapahtumapaikkakunnista pienimmillä rahaa ei kuitenkaan jää kovin huomattavia määriä kiertämään alueen talouteen. Pienten paikkakuntien yksinkertaisen elinkeinorakenteen vuoksi on ostamalla hankittava enemmän palveluita ja tuotteita paikkakunnan ulkopuolelta. Kaupungeilla, jotka pystyvät tuottamaan palvelunsa ja tuotteensa itse, on paljon paremmat lähtökohdat suurempiin taloudellisiin vaikutuksiin. (Ahola 2010, 11.)

4.1 Taloudellisten vaikutusten luokittelu

Aktiivinen tapahtumatoiminta vaikuttaa tapahtumaklusterin yritysten liiketoimintaan sekä edelleen muihin yrityksiin. Laajemmin se vaikuttaa aluetalouteen ja kunnallistalouteen. Vaikutukset muodostuvat varsinaisen tapahtuman myötä tulevista rahavirroista sekä tapahtumavieraiden kulutuksesta ja rahankäytöstä. Suurtapahtumien yhteydessä tähän lisätään vielä mahdollisten toteutettavien investointien vaikutus. Huolimatta siitä, että tapahtuman talous on keskeinen tekijä aluetaloudellisten vaikutusten takana, niin tapahtuman taloudellinen menestys on eri asia kuin tapahtuman aluetaloudellinen vaikuttavuus. Tapahtuman menestys ja aluetaloudellinen vaikuttavuus eivät niinkään korreloi keskenään. (Kilpeläinen, Kostainen & Laakso 2012, 19.)

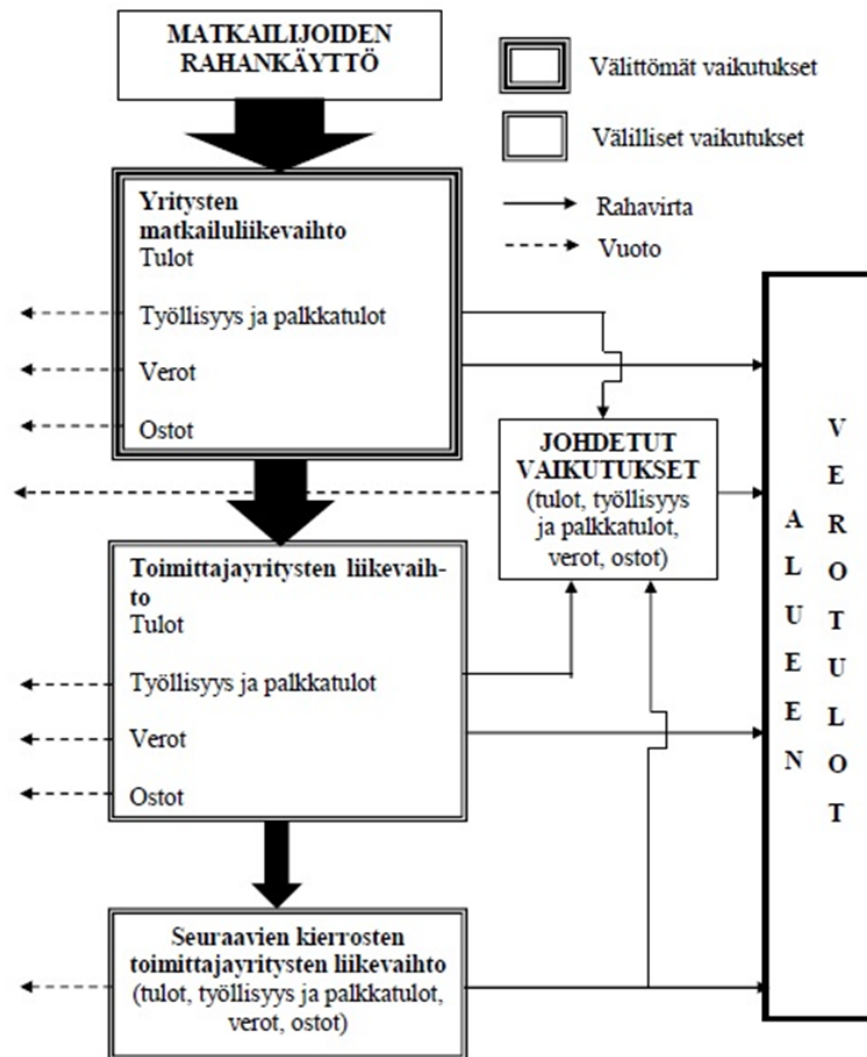
Kuten matkailun, niin tapahtumienkin taloudellinen vaikuttavuus voidaan jakaa välittömiin, eli primäärisiin sekä välillisiin, eli sekundäärisiin vaikutuksiin. Näiden lisäksi tapahtuu myös liuta johdettuja, eli seurannaisvaikutuksia. Ne eivät kuitenkaan ole yhtä helposti havaittavissa, mutta niiden on kuvattu lisäävän ostovoimaa sekä kulutusmahdollisuuksia paikallisten toimijoiden keskuudessa. Kerrannaisvaikutusten myötä osa rahasta jää kiertämään paikkakunnan talouteen, kun taas osa vuotaa tapahtuma-alueen ulkopuolelle. Tutkittaessa tapahtumien taloudellisia vaikutuksia, on termistö hieman erilainen kuin matkailun kentällä. (Mikkonen ym. 2008, 15.) Seuraavaksi käydään läpi molemman tutkimuskentän termistöä.

Tapahtumien välittömät taloudelliset vaikutukset muodostuvat suoraan tapahtuman järjestämiseen liittyvistä seikoista, kuten vuokrista, hankinnoista ja henkilökunnan palkkauksesta (Mikkonen ym. 2008, 14 - 15). Matkailun välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset syntyvät matkailijan rahankulutuksesta kohdealueen eri palveluihin sekä heidän ostaessa suoraan tavaroita ja palveluita yrityksistä (Kauppila & Järviluoma 2016, 4). Kuvio 1 havainnollistaa matkailun aluetaloudellista vaikuttavuutta ja sen rakentumista matkailijoiden rahankäytöstä.

Tapahtumien välillisiin taloudellisiin vaikutuksiin, eli epäsuoriin tulo- ja työllisyysvaikutuksiin, luokitellaan tapahtumassa vierailevien rahankäyttö paikkakunnan palveluihin sekä yrityksiin (Mikkonen ym. 2008, 15). Välillisten vaikutusten on nähty tuovan tapahtumapaikkakunnalle uutta taloudellista toimeliaisuutta eli tuloa. Näistä tuloista aiempien tutkimusten mukaan eniten hyötyvät ovat olleet majoituspalvelut, ravintolat, vähittäiskaupat sekä kuljetusyritykset. (Kainulainen 2005, 96 - 97.) Tässä opinnäytetyössä keskitytään nimenomaan tapahtuman välillisiin taloudellisiin vaikutuksiin. Matkailututkimuksen kentällä välilliset vaikutukset puolestaan ilmenevät silloin, kun välitöntä matkailutuloa saavat

yrietykset hankkivat palveluita ja tavaroita toimittajayrityksistä, jolloin hankintaketjut voivat muodostua pitkiksi (kuvio 1) (Kauppila & Järviluoma 2016, 4).

Kainulaisen (2005, 98 - 100) mukaan perinteinen näkökulma taloudellisten vaikutusten mittaamiseen on vanhentunut tapahtumien vaikuttavuutta tutkittaessa. Kokonaisvaikutuksia tutkittaessa tulisi huomioon ottaa myös tapahtumien tertiääriset merkitykset. Ne muodostuvat merkityksistä, jotka ovat mittaamisen ulottumattomissa. Näitä ovat muun muassa tapahtumien imagomerkitys sekä tapahtumien vaikutus alueen sosiaaliselle ja kulttuuriselle elämälle. Tertiäärisissä merkityksissä tunnetut ja merkittävät tapahtumat voivat lisätä tapahtumapaikkakuntien tunnettuutta ja vetovoimaa, mitkä voivat osaltaan houkutella alueelle matkailijoita, asukkaita ja jopa yrityksiä. Tästä johtuen tertiäärisillä vaikutuksilla voidaan nähdä olevan välillinen yhteys tapahtumapaikkakuntien taloudelliseen kehitykseen. Näin ollen primäärisiä, sekundäärisiä ja tertiäärisiä merkityksiä voidaan pitää toisiaan täydentävinä osa-alueina tapahtumien vaikutuksia tutkittaessa.

Kuvio 1. Matkailijoiden rahankäyttö ja aluetaloudelliset vaikutukset (Kauppila & Järvi-
luoma 2016, 5).

4.2 Taloudellisten vaikutusten tutkiminen

Kulttuurin taloudellisten vaikutusten tutkiminen on saanut alkunsa 1980-luvulta. Tutkimukset muun muassa Saksassa, Hollannissa ja Iso-Britanniassa toivat esille kannattavuuden kulttuurialaan investoitaessa. Lisäksi ne kertoivat alan kasvumahdollisuuksista. Tutkimusten tulosten perusteella muun muassa orkesterit saivat perusteluja niiden rahoitukselle ja tuelle. (Luoma 2010, 5.)

Taloudellisiin vaikutuksiin perustuvia tutkimuksia kulttuuritapahtumista on tehty enemmän, kun tapahtumien määräkin on lisääntynyt. Tulokset taloudellisista vaikutuksista ovat pääasiassa olleet myönteisiä ja kulttuuritapahtumilla on ollut positiivisia vaikutuksia paikallistalouksien kasvuun ja kehitykseen. Tähän on osaltaan vaikuttanut koko kulttuuri-teollisuuden kasvu. Kulttuuritapahtuma voi tuottaa lyhyen aikavälin vaikutuksia. Nämä vaikutukset liittyvät kulutukseen ja perustuvat tavallisesti kulttuuriturismiin. Taide ja kulttuuri houkuttelevat matkailijoita alueelle, jonne he tuovat rahaa matkustamalla tapahtumakohteeseen. (Luoma 2010, 6.)

Matkailun, kuten myös tapahtumamatkailun, aluetaloudellisten vaikutusten mittaaminen on yleisesti melko haastavaa. Tämä siksi, koska taloudelliset vaikutukset jakautuvat paikallisella tasolla usealle eri toimialalle. (Kauppila & Järviluoma 2016, tiivistelmä.) Kulttuuritapahtumien taloudellisista vaikutuksista on viime vuosien aikana tehty useita tutkimuksia. Nämä tutkimukset voidaan yleisesti jakaa kahteen pää-suuntaukseen. Vaikuttavuustutkimusten avulla on pyritty todentamaan julkisen sektorin tukemien tai rahoittamien tapahtumien taloudelliset vaikutukset tällä alueella kvantitatiivisesti euromäärinä. Toisena päätyyppinä on kvalitatiiviset, teoreettisemmat hyvinvointianalyysit, joiden tavoitteena on painottaa tapahtuman hyödyllisyyttä ja taiteen itseisarvoa. (Kainulainen 2005, 85.)

Yhden haasteen tapahtumien taloudellisten vaikutusten mittaamiseen tuo kulttuuriturismin määrittelyn hankaluus. On vaikeaa määritellä, ketkä turisteista ovat alueella vain kulttuuritarjonnan vuoksi. Joskus matkailija on voinut saapua alueelle useampien syiden vuoksi, jolloin täytyisi määritellä, missä määrin kulttuuritapahtuma on ollut vaikuttamassa kohteen valintaan. Mikäli turistin syy alueelle saapumiselle olisikin vain kulttuuritapahtuma, on silti haastavaa saada selville, olisiko hän muussakin tapauksessa saapunut tapahtumapaikkakunnalle. Lisäksi, mikäli vierailija ei ole saapunut paikkakunnalle kulttuuritoiminnan takia, täytyy huomioida, että kulttuurilla on voinut olla jonkin asteista vaikutusta matkakohteen valintaan. Tämä haaste kohdataan erityisesti siinä tilanteessa, kun paikkakunta on kulttuurillisesti rikas ja yksittäisen kulttuuritoiminnan houkuttelevuutta on vaikea selvittää. (Luoma 2010, 7.)

Aiemmissä tutkimuksissa tapahtumien aluetaloudellisista vaikutuksista, niin kotimaassa kuin ulkomaillakin, ovat tulokset kertoneet kulttuuritapahtumalla olevan merkitystä aluetalouden kasvun ja kehityksen kannalta. Ilmosen, Kaipaisen ja Tohmon (1995) tekemän kolmen Keski-Pohjanmaan festivaalin talousvaikutuksia koskevan tutkimuksen tulokset ovat tukeneet aiempia saman aiheen tutkimuksia. Niin kyseinen tutkimus kuin seuranta-tutkimuskin ovat osoittaneet, että myös pienemmän paikkakunnan tapahtumat ovat li-

sänneet yritysten liikevaihtoa paikkakunnalla tapahtuman aikana. (Kainulainen 2005, 91.)

5 TAPAHTUMIEN MUITA VAIKUTUKSIA ALUEELLE

Tapahtumien vaikutuksiin lukeutuvat muutkin kuin niiden rahalliset vaikutukset. Kulttuurilliset ja sosiaaliset vaikutukset luovat tapahtumalle erityistä arvoa. Tapahtuma voi stimuloida emotionaalista reaktiota yleisölle ja osanottajille. Samanaikaisesti se luo taloudellisia vaikutuksia. (Richards & Palmer 2010, 337 - 338.) Matkailulla sekä tapahtumilla on sekä positiivisia että negatiivisia yhteiskunnallisia vaikutuksia. Nämä vaikutukset voidaan jakaa taloudellisiin, ympäristöllisiin sekä sosiaalisiin vaikutuksiin. Jaottelun rajat eivät kuitenkaan aina todellisuudessa kohtaa. Taloudellisia tuloja voidaan joissain tapauksissa käyttää esimerkiksi markkinointiin, ympäristövaikutusten minimoimiseen tai sosiaalisten palvelujen parantamiseen. (Hemmi & Vuoristo 1993, 272 - 273.)

Kokonaisuuden hahmottamiseksi on tärkeää tutkia myös tapahtumien kulttuurillisia ja sosiaalisia vaikutuksia. Tapahtumaa voidaan tarkastella myös sosiaalisen pääoman, ympäristön kehityksen ja alueellisen kehityksen näkökulmasta. Sosiaalisella pääomalla tässä kontekstissa tarkoitetaan sosiaalista kanssakäymistä eri ihmisten välillä ja sitä, miten tämä kanssakäyminen hyödyttää henkilöitä sekä kyseessä olevaa yhteisöä, johon he kuuluvat. Tästä esimerkkinä voisi olla tapahtumassa toimivat vapaaehtoiset talkoitoissa tapahtuman järjestämisen eteen. (Puttonen 2015,16.)

5.1 Sosiokulttuurinen vaikuttavuus

Tapahtuman luoma kulttuurinen osaaminen tai kulttuurinen voimavara nähdään tänä päivänä yhtä tärkeänä kuin tapahtuman tuottama taloudellinen hyöty. Festivaaleissa ja tapahtumissa on loppujen lopuksi kyse ihmisten välisestä kanssakäymisestä ja siitä, että ihmiset haluavat kokoontua yhteen ja viettää aikaa yhdessä, samassa paikassa. Tämän vuoksi voidaankin ihmetellä, miksi tapahtumien sosiokulttuurisia vaikutuksia selvittävät tutkimukset ovat jääneet taloudellisten vaikutusselvitysten varjoon. (Mikkonen ym. 2008, 16.)

Tapahtumien sosiaalisia ja kulttuurisia vaikutuksia tutkittaessa otetaan laajemmin huomioon tapahtuman vaikutus alueeseen ja sen asukkaisiin. Nämä vaikutukset voivat olla nähtävissä myös tapahtuman jälkeenkin, eivätkä ne rajoitu vain tapahtuman ajalle. Sosiokulttuuriset vaikutukset ovat vaikeammin havaittavissa, kuin taloudelliset. Tästä syystä lähestymistapa tutkimuksissa on yleensä enemmän kuvaileva, kuin tilastoihin nojau-

tuva. Esimerkkejä tapahtumien sosiokulttuurisia vaikutuksia tutkivista töistä ovat muun muassa tutkimukset tapahtuman vaikutuksista yhteisöön sekä paikallisväestön suhtautumisesta tapahtumaa kohtaan. (Mikkonen ym. 2008, 16.)

Aiemmissa tutkimuksissa ollaan todettu, että tapahtumien positiivisiin vaikutuksiin lukeutuvat muun muassa ylpeys omasta kaupungista, asukkaiden lisääntynyt yhdessäolo ja yhteinen toiminta, harrastusmahdollisuuksien lisääntyminen sekä yleisen hyvinvoinnin kasvaminen. Tutkimukset osoittavat, että tapahtumassa vierailevat tai siihen osallistuvat paikalliset suhtautuvatkin tapahtumaan positiivisimmin. Negatiivisia vaikutuksia yhteisössä ollaan havaittu syntyvän muun muassa liikenteen ruuhkaantumisesta ja muista liikenneongelmista sekä suurista yleisömääristä johtuvista haitoista kuten häiriökäyttämisen lisääntymisestä. (Mikkonen ym. 2008, 17.)

5.2 Imago-vaikutukset ja alueen identiteetti

Tapahtumilla voi olla myös merkittäviä imago-vaikutuksia paikkakunnalle. Tapahtumia käytetään yleisesti paljon alueen kehittämisen työvälineinä. Kulttuuri-imago, jonka tapahtuma luo, muotoutuu tärkeäksi osaksi paikkakunnan vetovoimatekijöitä muita tekijöitä täydentäen. Tapahtumat toimivat parhaimmillaan paikkakunnan elävöittäjinä. Osallistujia voi kokea uusia elämyksiä ja yhteisöllisyyttä muiden osallistujien kesken. (Kilpeläinen ym. 46 - 47.)

Aluekehityksen näkökulmasta kulttuuria voidaan tarkastella kahdesta eri näkökulmasta. Alueen identiteetin rakentuminen on näistä ensimmäinen näkökulma. Siinä tapahtuma-alueen asukkaiden yhteenkuuluvuuden tunnetta voi lisätä se, että tapahtuma ja kulttuuri tarjoavat asukkaille elämyksiä, mikä osaltaan tuo esiin myös yksilön luomisvoimaa. Toisen aluekehityksellisen näkökulman mukaan kulttuuri vahvistaa alueen imagoa, lisää työllisyyttä sekä edistää alueen taloutta. Nämä kaksi näkökulmaa ovat yleisesti käytettyjä pohjia suunniteltaessa alueellisia kulttuuristrategioita. Näiden lisäksi kulttuuri voi parhaimmillaan tuottaa alueelle konkreettisia kulttuurin muotoja. Näihin lukeutuvat rakennukset, asukkaiden elämäntavat, kulttuurimaisemat ja liuta muita alueellisen identiteetin rakentumisen elementtejä. (Vesa 2014, 10.)

Alueellisen imagon muodostumisessa on tärkeää havainnoida myös kulttuurin taloudellinen merkitys. Imago on monivaiheinen sosiaalisen, taloudellisen sekä kulttuurisen kehityksen tulos. Imagon rakentumiseen vaikuttavat muun muassa alueen asukkaiden elämäntavat, alueen ulkoiset ominaispiirteet, arkkitehtuuri sekä alueen elinkeinotoiminta.

Alueen positiivisen imagon voidaan selvästi sanoa houkuttelevan alueelle matkailijoita ja näin vauhdittavan alueen yritystoimintaa ja helpottavan sen kehitystä. Elinkeinopolitiikan tavoitteiden mukaisesti alueen elävän ja vireän kulttuuritoiminnan vaikutuksiin sisältyy muun muassa kuntakuvan kehittyminen, kunnan tunnettavuus sekä hyvä yritysilmasto. (Vesa 2014, 10.)

6 KYSELYTUTKIMUKSEN TOTEUTUS

6.1 Tutkimusongelma

Tutkimusaiheen valinta on prosessi, joka sisältää useita harkinta- ja päättelyvaiheita. Tutkimuksen aiheen tulisi pohjautua kiinnostusta herättävään ilmiöön tai tehtyyn havaintoon. Kun aihe tutkimukselle on löytynyt, sitä on yleensä rajattava ja tarkennettava siihen suuntaan, mitä tutkija haluaa tietää tai mitä hän haluaa osoittaa keräämällään aineistolla. Kvantitatiiviselle tutkimukselle tyypillistä on tiukasti rajattu aihe ja ongelmanasettelu. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000, 56 - 72.)

Kajaani Tanssii -tapahtumaan osallistuvien ulkopaikkakuntalaisten rahankäyttöä koskevassa tutkimuksessa tutkimusongelmana oli selvittää tapahtuman taloudellisia vaikutuksia Kajaanille toimialoitain. Tutkimus keskittyy selvittämään tapahtumassa vierailevien ja siihen osallistuvien ulkopaikkakuntalaisten kulutusta alueella, sillä usein tapahtumien taloudellisia vaikutuksia arvioidaankin juuri matkailutulon kautta. Tutkimuksessa selvitettiin, paljonko ja mihin tapahtumassa vierailevat ja siihen osallistuvat ulkopaikkakuntalaiset käyttivät rahaa tapahtumakaupungin palveluihin. Rahankäyttöselvityksen myötä saadaan tietoa siitä, kuinka paljon tapahtuman vuoksi alueelle matkaavat tuovat rahaa alueelle.

Kajaani Tanssii -tapahtuman aluetaloudellisista vaikutuksista ei ole aiempaa tutkimustietoa, joten se koettiin tarpeelliseksi toimeksiantajan kannalta. Tapahtuman järjestelmällinen organisoiminen ja kehittäminen vaativat tutkimustietoa. Tämän tutkimuksen avulla tapahtuman järjestäjät saavat konkreettista tutkimustietoa tapahtuman vuoksi Kajaaniin matkustavien osallistujien rahankäytöstä. Tutkimuksen tuloksia toimeksiantaja voi hyödyntää esimerkiksi perustellessaan rahoitusta kaupungin päättäjille tapahtuman vuoksi kaupunkiin saapuvista matkailijoista ja heidän kulutuksestaan alueen palveluihin.

6.2 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytössä oli kvantitatiivinen, eli määrällinen menetelmä. Määrällisessä tutkimuksessa korostetaan yleispäteviä syyn ja seurauksen lakeja. Havaintoaineistoa tarkastellaan siis numeerisesti. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa määritellään perusjoukko, johon tulosten tulee päteä. Tästä perusjoukosta otetaan otos. Pe-

rusjoukon opinnäytetyössäni käsittää tapahtumaan osallistuvat tai siellä vierailevat ulkopaikkakuntalaiset. Keskeistä kvantitatiiviselle tutkimukselle on myös muuttujien muodostaminen taulukkomuotoon ja kerätyn aineiston muotoilu tilastollisesti käsiteltäväksi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 135 - 136.) Opinnäytetyössäni tutkin vastausta kysymykseen Kuinka paljon matkailijat tuovat Kajaaniin rahaa toimialoittain osallistessaan Kajaani Tanssii -tapahtumaan? Menetelmän avulla saadaan siis vastaus kysymykseen, kuinka paljon. Tutkimuksesta löytyy kuitenkin myös laadullisia piirteitä kyselylomakkeen sisältäessä muutaman avoimen kysymyksen.

Aineistonkeruussa hyödynsin kyselylomaketta, jonka avulla saatiin vastaukset määrälliseen muotoon. Vastauksia, eli havaintoyksiköitä saatiin kerättyä yhteensä 83. Tämä määrä on riittävä suhteutettuna tapahtumaan osallistuvien ulkopaikkakuntalaisten määrään, mikä oli vuoden 2017 tapahtumassa 352 henkilöä. Tarkkaa osallistujamäärää on vaikea arvioida, sillä esimerkiksi ulkopaikkakuntalaisia kannustusjoukkoja tai muuta yleisöä ei ole kirjattu tapahtuman osallistujamääriin.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa yleistä on ennakoida ratkaisuja tai selityksiä, eli asettaa hypoteeseja asetettuihin ongelmiin. Opinnäytetyön hypoteesiksi asetin, että Kajaani Tanssi -tapahtuman taloudelliset vaikutukset ovat positiivisia. Hypoteesi perustuu aiempiin tutkimuksiin tapahtumien taloudellisista vaikutuksista, eli pohjautuu teoriaan. (Hirsjärvi ym. 2007, 154.) Sitä, kuinka merkittävä tämä vaikutus on, lähdin tutkimaan opinnäytetyössä tarkemmin.

6.3 Pohjoismainen malli

Opinnäytetyössäni hyödynsin soveltaen tutkimusmenetelmänä pohjoismaista mallia. Malli on kehitetty 1970-luvun lopulla mittaamaan matkailun aluetaloudellisia vaikutuksia. Mallin menetelmät ovat tulo- ja menomenetelmä. Menetelmä, jota mallista käytin, on menomenetelmä. Sen avulla tutkitaan taloudellisia vaikutuksia matkailijakyselyyn perustuen selvittämällä matkailijoiden käyttämää rahamäärää toimialoittain. Tulomenetelmässä taloudellisia vaikutuksia tutkitaan yrityskyselyiden avulla. (Kauppila 2011, 12.) Mikäli resurssit olisivat riittäneet, olisi tämä tutkimus esimerkiksi parityönä voitu työstää molempia menetelmiä hyödyntäen. Tällöin olisi voitu selvittää yrityskyselyiden avulla hiegan laajemmin tapahtuman taloudellisia vaikutuksia Kajaanille. Mallin tulomenetelmässä ongelmakohtiksi saattavat kuitenkin muodostua muun muassa empiirisen aineiston hankinnan ja toimialakohtaisten kokonaisliikevaihtojen keräämisen haasteellisuus, toi-

mialaluokituksen hajanaisuus, tilastoviiveet sekä välillisten vaikutusten määrittelemisen (Kauppila 2016, 15).

Pohjoismaisen mallin avulla voidaan määritellä erityisesti matkailun aluetaloudellisia vaikutuksia tutkittaessa matkailun välittömät, välilliset ja johdetut vaikutukset sekä kunnallistaloudelliset nettovaikutukset. Erityisesti Suomessa pohjoismainen malli matkailun tutkimuksessa on ollut suosittu tutkimusmenetelmä. 1980-luvulla Suomessa mallin soveltaminen oli niin intensiivistä, että vuosikymmen tunnetaan jopa matkailumaantieteellisessä tutkimuksessa pohjoismaisen mallin aikakautena. (Kauppila 2016, 14.)

6.4 Aineistonkeruu kyselylomakkeella

Tutkimuksen aineistonkeruussa käytettiin kyselymenetelmää, joka on yksi aineistonkeruun perusmenetelmistä. Kyselytutkimuksen etuihin voidaan sanoa lukeutuvan se, että niiden avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto. Kyselymenetelmän tehokkuus säästää tutkijan vaivaa ja aikaa. Tärkeää on kyselylomakkeen huolellinen suunnittelu, jotta aineisto voidaan käsitellä nopeasti tallennettuun muotoon ja käyttää analysoinnin apuna tietokoneohjelmia. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000, 180 -182.)

Tutkimuksessa kyseessä oli kontrolloitu kysely. Kontrolloidun kyselyn muodoista informoidussa kyselyssä tutkija jakaa lomakkeet henkilökohtaisesti sellaisissa paikoissa, joissa tutkimukseen tarvittavat kohdejoukot ovat tavoitettavissa. Kyselylomaketta jakaessa tutkija voi selventää tutkimuksen tavoitetta ja tarkoitusta sekä samalla toimia vastaajien apuna heidän täyttäessä lomaketta itsenäisesti. (Hirsjärvi ym. 2000, 183 - 184.)

Kyselymenetelmän haittana nähdään se, että tutkija ei voi varmistua vastaajien huolellisesta ja rehellisestä vastauksenannosta. Lisäksi väärinymmärryksiä on kontrollointi on vaikeaa. Myös vastauskato on joissain tapauksissa ongelma. (Hirsjärvi ym. 2007, 190.) Suomalaiset saavat täytettäväkseen niin paljon erilaisia lomakkeita ja selvityspyyntöjä, että monille ihmisille on syntynyt kielteinen asenne kyselylomakkeita kohtaan tutkimuksen apuvälineinä. Nykyään ei ole kovin helppoa saada ihmisiä suostumaan tutkimushenkilöiksi, koska ihmisillä on kokemuksia heikohkoista ja nopeasti kasaan laadituista lomakkeista. Lomakkeen laadinnalla ja kysymysten huolellisella suunnittelulla voidaan kuitenkin tehostaa tutkimuksen onnistumista. (Hirsjärvi ym. 2000, 185.)

Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada selvitys siitä, paljonko Kajaani Tanssii -tapahtumaan osallistuvat matkailijat käyttävät rahaa Kajaanissa toimialoittain ja näin

tuovat Kajaaniin rahaa tapahtuman ansiosta. Tarkasteltavat toimialat olivat majoitus, ravintolat ja muu ruokailu, tapahtuma-alueen tarjonta, päivittäistavarakaupat, erikoistavaraliikkeet, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut, hyvinvointipalvelut, apteekit sekä liikenne- ja kuljetuspalvelut. Lisäksi kyselylomakkeella kerättiin taustatietoja, joista kävivät ilmi vastaajan sukupuoli, ikä, asuinkunta ja osallistujan rooli tapahtumassa, aiempien vierailukertojen määrä, vierailuseura tapahtumassa sekä tiedonsaanti tapahtumasta. Erityisesti asuinkunta ja vierailijan rooli tapahtumassa luovat tässä tutkimuksessa tärkeää taustatietoa, sillä tutkin ulkopaikkakuntalaisten, tapahtuman vuoksi kaupunkiin matkustaneiden henkilöiden rahankäyttöä.

Ennen tapahtumaa laadittiin kyselylomake (liite 1). Kyselylomake suunniteltiin yhdessä ohjaavan opettajan kanssa ja hyväksyttiin toimeksiantajalla. Lomake sisälsi avoimia kysymyksiä silloin, kun siinä kysyttiin vastaajien käyttämää rahasummaa tiettyyn toimialaan. Lomakkeessa esitettyyn kysymykseen jätettiin tyhjä tila vastausta varten. Yhtä hyvin olisi voitu käyttää monivalintakysymyksiä, jolloin vastaajat olisivat rastittaneet etukäteen luokitellut rahasummat lomakkeesta. Kyllä / ei -muotoiltuihin kysymyksiin vastaajat rastittivat vastauksensa.

Tutkimukseen osallistuvat olivat halukkaita täyttämään lomakkeet itsenäisesti. Kysymysten väärinymmärrysten varalta oli kuitenkin tärkeää, että tutkija itse oli paikalla selvittämässä, mikäli kohdattiin epäselvyyksiä. Näin vastaajat pystyivät myös esittämään lisäkysymyksiä ja tutkija pystyi varmistumaan lomakkeiden huolellisesta täyttämisestä.

Apunani aineistonkeruussa oli kaksi opiskelutoveria, jotka perehdytin tehtävään ennen tapahtumaa. Apujoukoilla pystyttiin varmistumaan siitä, että vastauksia saatiin kerättyä riittävä määrä tapahtuman aikana. Vastauksille ei asetettu tarkkaa tavoitemäärää, mutta niitä pyrittiin keräämään 80 - 100 kappaletta. Tapahtuman ulkopaikkakuntalaisten osuutta kokonaskävijämäärästä on hankala arvioida. Pelkästään tanssijoita on osallistunut 326 henkilöä ja kuten aiemmin on mainittu, tähän määrään tulisi lisätä vielä tanssijoiden huoltajat, kannustusjoukot, koreografit ja ohjaajat. Vuoden 2017 tapahtuman koreografiakatselmuksessa 41 teoksen joukosta yksi teos oli paikallinen, eli Kajaanista. Muut teokset ja niissä esiintyvät saapuivat tapahtumaan ympäri Suomea.

Tutkimuksen aineiston kerääminen sijoittui päiville 4 - 5.2.2017, jolloin tapahtuman koreografiakatselmus järjestettiin. Aineiston kerääminen täytyi suunnitella huolellisesti, jotta vastauksia saatiin riittävä määrä. Kyselylomakkeita ei tarvinnut kääntää englanninkielelle, sillä haastatellen olisin pystynyt huomioimaan mahdolliset kieliongelmat suullisesti. Kyselylomakkeita täytyi tulostaa riittävä määrä ja niiden säilytys oli huomioitava erillisellä

kansiolla. Lisäksi vastaajia houkutellaksemme arvoimme kyselyyn vastanneiden kesken pieniä tapahtuma-aiheisia palkintoja.

Käsittelin kerätyn tutkimusaineiston SPSS-ohjelman avulla. Tutkimusaineisto luokiteltiin toimialakohtaisesti. Toimeksiantajan pyynnöstä kyselylomake sisälsi myös mahdollisuuden antaa tapahtumalle palautetta, kehittämisideoita sekä yleisarvosanan.

6.5 Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti

Tutkimuksen validius, eli pätevyys, tarkoittaa tutkimusmenetelmän kykyä mitata sitä, mitä on tarkoituskin tutkia. Kyselylomakkeisiin vastaavat saattavat joissain tapauksissa ymmärtää laaditut kysymykset toisin kuin tutkija on ne asettanut. (Hirsjärvi ym. 2007, 226.) Tämän ongelman minimoimiseksi tarkoitukseni oli haastatella kyselyyn vastaajat. Tällöin ongelmakohtien kanssa ei tulisi hankaluuksia ja lisäkysymysten esittäminen olisi vaivatonta. Kyselylomakkeita jakaessani huomasin, että suurin osa halusi täyttää kyselylomakkeen itsenäisesti, sillä se oli huomattavasti nopeampaa kuin haastattelumenetelmä. Lisäksi tapahtuma-alueella oli hetkittäin kova hälinä ja meteli, joten haastattelut olisivat voineet olla haastavia toteuttaa ja tämän vuoksi virheitäkin olisi saattanut syntyä.

Vastausten katoa ehkäistiin aktiivisella kyselylomakkeiden jakamisella ja huolellisella vastausten kirjaamisella. Tarkistin kyselylomakkeet niiden palautuessa vastaajalta minulle, sillä vastauksia haettiin kyselyn jokaiseen kohtaan. Lomakkeista ilmenevät tyhjät kohdat selvensin lomakkeen täyttäjältä. Joissain tapauksissa kyseessä oli vain huolimattomuutta ja tarkistuksen johdosta sain vielä kerättyä onnistuneen lomakkeen, jolloin havaintoyksiköiden määrä kasvoi ja vastauskadon riski minimoitiin. Kaksi palautunutta kyselylomaketta jouduttiin kuitenkin hylkäämään niissä ilmenneiden oleellisten vastauspuutteiden vuoksi.

Tutkimuksen reliabiliteetti, eli ei-sattumanvaraisuus, voidaan todeta usealla tavalla. Esimerkiksi kaksi samanlaista tutkimustulosta vahvistaa tutkimuksen luotettavuutta. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on kehitetty tilastollisia menettelytapoja, joilla voidaan arvioida tutkimuksen luotettavuutta. (Hirsjärvi ym. 2007, 226.) Satunnaisvirheiden minimoiminen huolehdittiin tässä opinnäytetyössä huolellisella kyselylomakkeen laatimisella. Lisäksi tutkimuksen tuloksia arvioitiin kriittisesti. Jotta tutkimustulos ei muodostuisi sattumasta, kerättiin vastauksia, eli havaintoyksiköitä riittävä määrä suhteutettuna määritelyyn tutkimusjoukkoon. Tutkimuksen vastausprosentti oli 24 %, kun perusjoukkona oli kaikki ulkopaikkakuntalaiset osanottajat, joita oli tapahtuman osallistujalistaan kirjattu

352 henkilöä. Kajaani Tanssii -tapahtuman aluetaloudellisia vaikutuksia tutkittaessa tapahtuman kävijämäärä huomioiden tutkimuksen otannasta ei muodostunut hallitsemattoman suurta, mikä myös osaltaan ehkäisi tutkijan huolimattomuusvirheiden syntymistä.

Mikäli samanlainen tutkimus toteutettaisiin uudestaan, voisi olla todennäköistä, että tulokset eivät olisi samanlaisia. Niille tapahtumavieraille, jotka vastasivat kyselyyn tapahtuman alussa, on voinut olla haastavaa arvioida tapahtuman aikaista kokonaisrahankäyttöä etukäteen. He eivät välttämättä ole ehtineet käydä tutustumassa kaupungin palvelutarjontaan ja näin ollen voivat arvioida kulutustaan väärin. Kun yritetään ennustaa omaa kulutusta, on todettu, että ennustetun kulutuksen ja toteutuneen kuluttamisen välillä on eroa (Heikkilä 2010, 20).

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

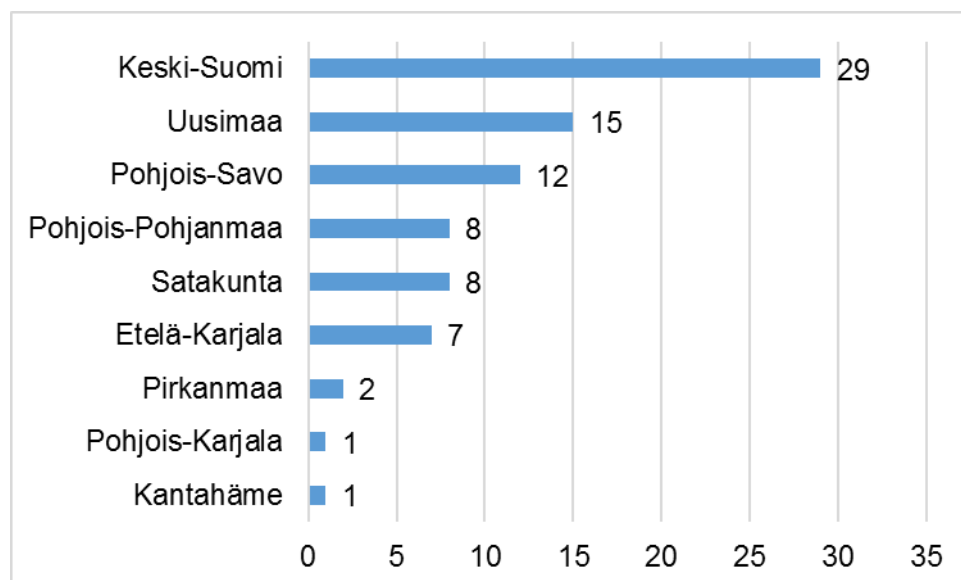
7.1 Vastanneiden taustatiedot

Kyselytutkimukseen osallistui ja vastasi yhteensä 83 tapahtumavierasta. Aineiston kerääminen perustui satunnaisotantaan. Suurin osa kyselyyn vastanneista täytti kyselylomakkeen itsenäisesti. Omalla läsnäolollani varmistin kuitenkin lomakkeiden huolellisen täyttämisen seuraamalla vastaamistilannetta.

Kyselyyn vastanneista naisten osuus oli 80 henkilöä ja miesten 3 henkilöä. Silmämääräisesti havainnoituna suurin osa tapahtumavieraista oli naisia, joten se selittää osaltaan suurta sukupuolellista eroa tapahtumavieraiden keskuudessa.

Kyselyyn vastanneiden iästä keskiarvoksi tutkimuksessa muodostui 20,5 vuotta. Suurin vastaajaryhmä oli 16-vuotiaat naiset, joiden osuus kaikista vastanneista oli 17 %. Nuorin kyselyyn vastanneista oli 10-vuotias ja iäkkäin puolestaan 53-vuotias.

Tutkimuksen aineistoa saatiin kerättyä ympäri Suomen tulevilta tapahtumavierailta. Kyselyyn osallistuvien kotipaikkakunta selvitettiin avoimella kysymyksellä ja luokiteltiin tuloksia tarkasteltaessa maakunnittain. Alla olevassa kuviossa 2 havainnollistetaan kyselyyn vastanneiden asuinmaakunnat henkilömäärittäin.

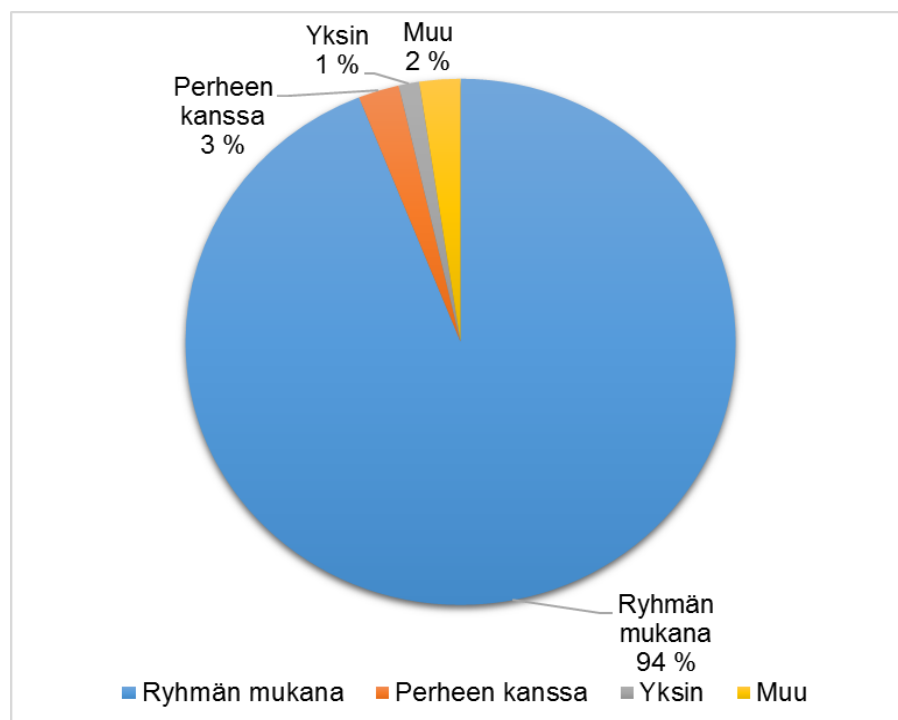

Kuvio 2. Vastanneiden asuinmaakunnat henkilömäärittäin (n=83)

Kyselyyn vastanneista 29 henkilöä vastasi asuinmaakunnakseen Keski-Suomen. Toiseksi eniten vastauksia asuinmaakunnan perusteella saatiin Uudellamaalla asuvilta henkilöiltä, joiden osuus oli 15 henkilöä kyselyyn vastanneista. Avoimen kysymyksen perusteella Jyväskylä osoittautui kyselyyn vastanneiden keskuudessa kaupungiksi, josta oli kotoisin eniten tutkimukseen osallistuneita.

Kyselyyn vastanneista noin puolet (51 %) oli vierailut tapahtumassa aikaisempina vuosina. Aikaisempina vuosina vierailleista lähes puolet (48 %) kertoi kyselyssä aiempien vierailukertojen määräksi yhden kerran. Suurin aikaisempien vierailukertojen määrä aineiston perusteella oli 12 vierailukertaa.

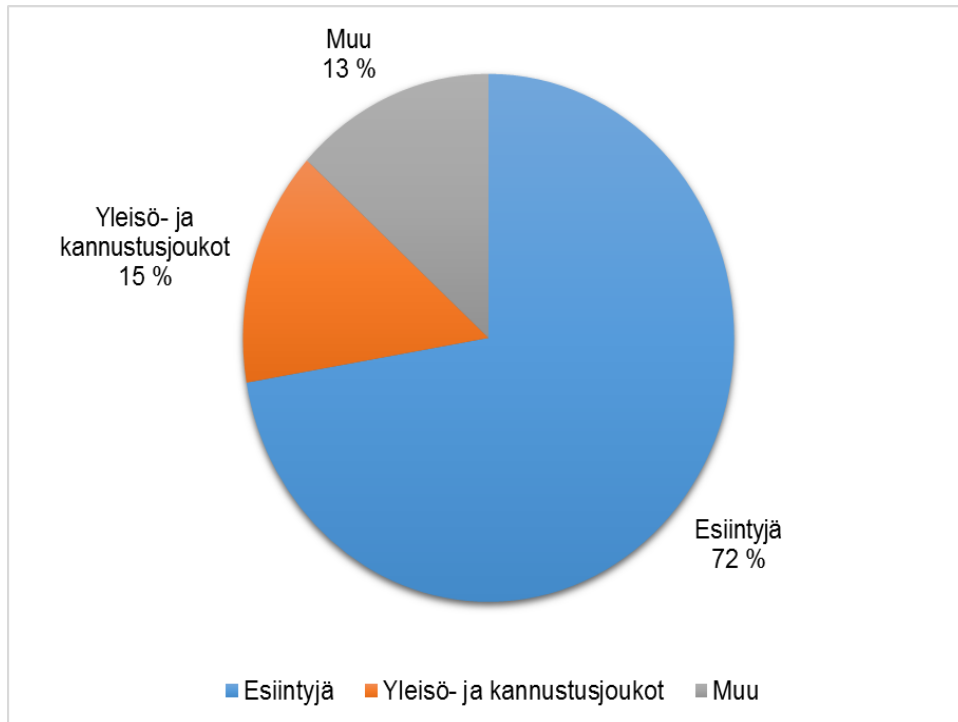
Kyselyyn vastanneista suurin osa (94 %) oli tapahtumassa ryhmän mukana. Vastanneista 3 % oli saapunut tapahtumaan perheen kanssa ja 1 % yksin. Kyselyyn vastanneista 2 % oli saapunut tapahtumaan muussa seurassa, kuten ystävän kanssa. Alla olevassa kuviossa 3 havainnollistetaan prosenteissa vastanneiden vierailuseuran tapahtumassa.

Kuvio 3. Vastanneiden vierailuseura tapahtumassa (n=83)

Kyselyyn vastanneista noin $\frac{3}{4}$ osaa (72 %) oli tapahtumassa esiintyjän roolissa. Yleisö- ja kannustusjoukkueen osuus kyselyyn vastanneista oli 15 %. Muussa roolissa, kuten koreografina, opettajana tai ryhmän vetäjänä tapahtumaan saapuneena kyselyyn vasta-

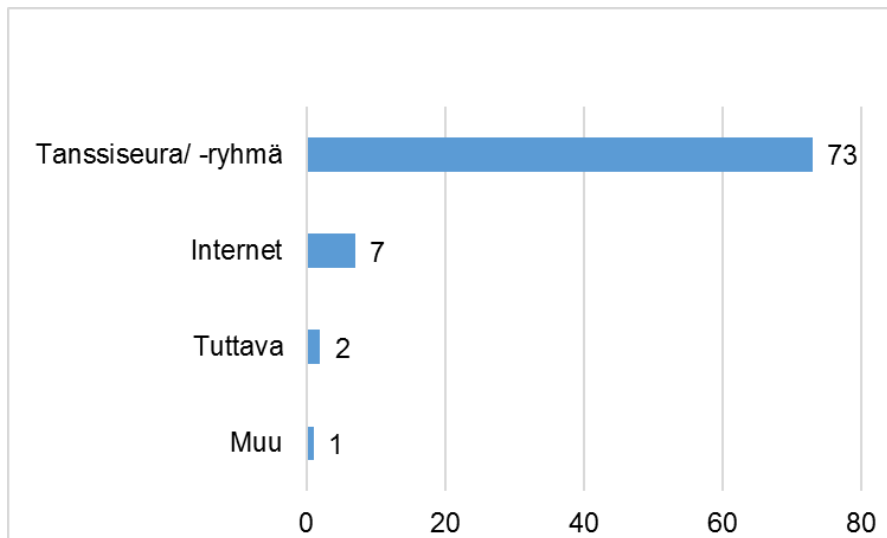
si 13 %. Alla olevassa kuviossa 4 kerrotaan kyselyyn vastanneiden roolit tapahtumassa prosentteina esitettynä.

Kuvio 4. Vastanneiden rooli tapahtumassa (n=83)

Tulos vastanneiden rooleista tapahtumassa oli odotettavissa, sillä suurin osa tapahtumavieraista on luonnollisesti tapahtumaan esiintymään tulleita ulkopaikkakuntalaisia tanssijoita. Heitä liikkui eniten tapahtuma-alueella odotellen harjoituksia ja esityksiä. Kiertelemällä tanssiryhmien keskuudessa saimme kätevästi kerättyä vastauksia koko ryhmältä.

Vastanneista suurin osa (73 henkilöä) kertoi saaneensa tiedon tapahtumasta tanssiseururan tai ryhmän kautta. Tulos oli odotettavissa, sillä Kajaani Tanssii -tapahtuma on melko tunnettu tanssiseurojen keskuudessa. Tapahtumasta jo kiinnostuneet saattavat hankkia siitä lisätietoja internetistä. Kyselyyn vastanneista yhdelle henkilölle tapahtuma oli vuosien takaa tuttu, joten tieto tapahtumasta on tullut muuta kautta jo vuosia aiemmin. Seuraavalla sivulla olevassa kuviossa 5 havainnollistetaan kyselyyn vastanneiden tiedonsaannin tapahtumasta ja se on esitetty henkilömäärittäin.

Kuvio 5. Tiedonsaanti tapahtumasta henkilömäärittäin (n=83)

Kyselyyn vastanneista lähes kaikki (98 %) vastasivat tapahtumassa vierailu- tai osallistumispäiväkseen lauantain. Lauantai oli siis kyselyn perusteella suosituin vierailupäivä tapahtumassa. Kyselyyn vastanneiden keskuudessa toiseksi suosituimmaksi vierailupäiväksi selvisi tapahtuman päättjäispäivä, sunnuntai, johon kyselyyn vastanneista 95 % oli vastannut vierailevansa tapahtumassa. Varsinkin tanssijoista ja koreografeista useimmat vierailivat tapahtumassa molempina viikonlopun päivinä. Perjantaina tapahtumassa oli vierailut kyselyyn vastanneista 46 %. Keskiviikkona tai torstaina ainutkaan kyselyyn vastanneista ei ollut vierailut tapahtumassa. Tämä selittyy sillä, että keskiviikon ja torstain tapahtumaohjelma on pääasiassa suunnattu paikkakuntalaisille ja paikallisille tanssitoimijoille. Ulkopaikkakuntalaiset saapuvat tavallisimmin tapahtumapaikkakunnalle Kajaaniin vasta viikonlopuksi, jolloin koreografiakatselmuskin järjestetään.

7.2 Rahankäyttö majoitukseen

Kyselyn majoitusosioon vastanneista lähes kaikki (96 %) vastasivat tapahtuman aikaisen majoituspaikkansa olevan hotellissa. Majoitusosion avoimen kysymyksen perusteella suurin osa vastanneista yöpyi tapahtumapaikan vieressä sijaitsevassa Scandic Hotel Kajanuksessa. Myös Kajaanin Sokos Hotel Valjuksessa majoittui avoimen kysymyksen perusteella osa tapahtumavieraista. Vastanneista 2 % kertoi majoittuvansa tapahtuman aikana avoimen kysymyksen perusteella Airbnb-asunnossa. Jäljelle jäävät 2 % vastanneista olivat tapahtumapaikkakunnalla päiväkävijöinä, eivätkä näin ollen käyttäneet ollenkaan rahaa majoitukseen.

Kyselyyn vastanneiden ja Kajaanissa yöpyneiden majoitukseen vuorokaudessa käyttämän rahan keskiarvoksi muodostui 52,40 euroa henkilöä kohden. Pienin summa, joka majoittumiseen oli käytetty vuorokaudessa, oli 30,00 euroa henkilöä kohden. Suurin majoittumiseen vuorokaudessa käytetty summa vastauksissa oli 110,00 euroa henkilöä kohden.

Koko tapahtuman aikaiseen majoittumiseen käytetyn rahan keskiarvoksi saatiin 94,90 euroa henkilöä kohden. Vastanneiden pienin käytetty summa koko tapahtuman aikaiseen majoittumiseen oli 35,00 euroa henkilöä kohden. Kyselyyn vastanneista suurin majoitukseen käyttämä rahamäärä koko tapahtuman aikana oli 230,00 euroa henkilöä kohden.

7.3 Rahankäyttö ravitsemisliikkeisiin ja kahviloihin

Suurin osa kyselyyn vastanneista (84 %) ruokaili tapahtuman aikana tapahtumapaikka Kaukametsän vieressä sijaitsevassa ravintola Scandicissa. Vastanneista 5 % kertoi ruokailleensa tapahtuman aikana Kaukametsän ravintola-kahvilassa. Kyselyyn vastanneista 46 % kertoi ruokailevansa muualla tapahtuman aikana. Kysymyksen asettelussa täytyy huomioida se, että Scandicissa tai Kaukametsässä ruokailleet ovat voineet ruokailla myös muualla Kajaanin ravintoloissa. Ruokailua koskevan avoimen kysymyksen perusteella kyselyyn vastanneet ruokailivat Kajaanin ravintoloista muun muassa Rossossa, Sulossa, Subway-ravintolassa sekä Hesburgerissa. Avoimen kysymyksen perusteella osa vastanneista söi tapahtuman aikana omia eväitä tai osti ruokansa päivittäistavara-kaupasta, eivätkä näin kuluttaneet ollenkaan rahaa ravintoloihin tai kahviloihin.

Kyselyyn vastanneet käyttivät vuorokaudessa ruokailuun rahaa keskimäärin 23,35 euroa henkilöä kohden tapahtuman aikana Kajaanissa. Suurin ruokailuun vuorokaudessa käytetty rahasumma oli kyselyn perusteella 60,00 euroa henkilöä kohden. Koko tapahtuman aikana ruokailuun Kajaanissa käytetyn rahan keskiarvoksi kyselyn perusteella saatiin 49,70 euroa henkilöä kohden. Suurin koko tapahtuman aikana ruokailuun Kajaanissa käytetty rahasumma henkilöä kohden oli kyselyn perusteella 100,00 euroa.

Kahviloihin, ja muihin ravintolaostoksiin kuin ruokaan saatiin aineiston perusteella keskiarvoksi koko tapahtuman aikaisesta rahankäytöstä 23 euroa henkilöä kohden. Kokonaisrahankäyttöä tarkastellessa ollaan yhdistetty kahvila ja muut ravintolaostokset ruokailuun käytettyyn rahamäärään.

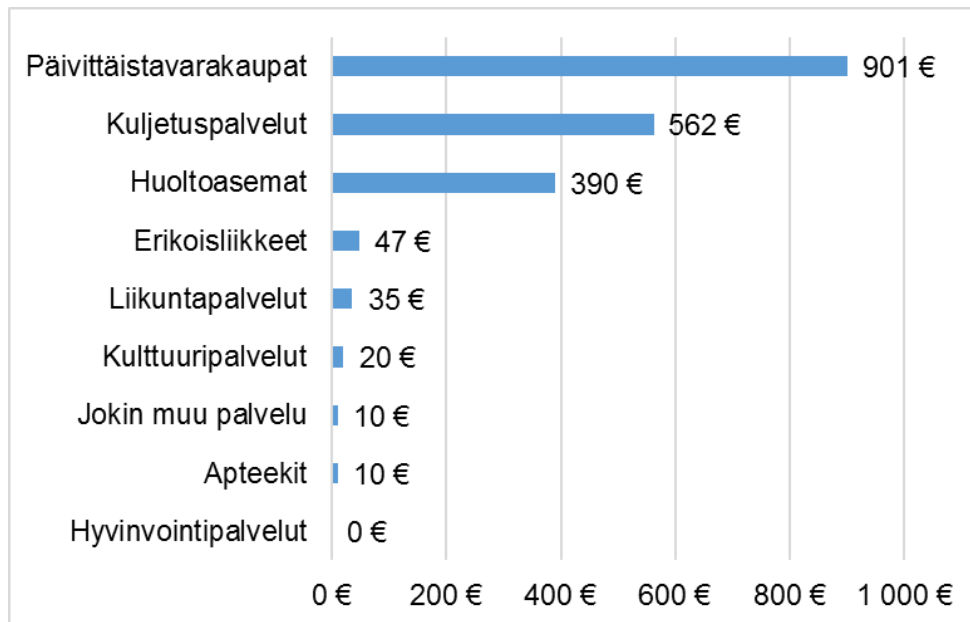
7.4 Rahankäyttö tapahtuma-alueella Kaukametsässä

Kyselyyn vastanneista 36 % kertoi tehneensä tai aikovansa tehdä ostoksia tapahtuma-alueella Kaukametsässä. Tapahtuma-alueella oli myynnissä muun muassa tapahtuma-aiheisia tuotteita, kuten erilaisia paitoja ja laukkuja. Tapahtuma-alueella tehtyihin ostoksiin lukeutuu myös pääsyliput esityksiin. Tapahtuma-alueella ostoksia tehneiden ja heidän käyttämän rahasumman keskiarvoksi saatiin kyselyn perusteella 8,20 euroa.

Pienin tapahtuma-alueen palveluihin käytetty rahasumma vastanneiden kesken oli 4 euroa. Suurin tapahtuma-alueella kulutettu rahamäärä kyselyn perusteella oli 20 euroa. Tanssijoille ja ryhmän vetäjille jaetuilla passeilla oli vapaa pääsy tapahtuman aikana kaikkiin näytöksiin, pois lukien lauantai-illan näytökseen. Näin osallistujat eivät saattaneet kuluttaa lainkaan rahaa tapahtuma-alueella näytösten pääsylippuihin tapahtuman aikana.

7.5 Rahankäyttö tapahtumapaikkakunnalla Kajaanissa

Kyselyyn vastanneista lähes kaikki (86 %) kertoivat tehneensä tai aikovansa tehdä ostoksia tapahtuma-alueen ulkopuolella Kajaanissa. Kyselylomakkeessa vastaajien oli mahdollista eritellä toimialakohtaisesti, mihin ja paljonko he kuluttivat rahaa tapahtuman aikana Kajaanissa. Seuraavalla sivulla olevassa kuviossa 6 havainnollistetaan kaikkien kyselyyn vastanneiden rahankäyttöä tapahtumapaikkakunnan muihin palveluihin.

Kuvio 6. Kyselyyn vastanneiden rahankäyttö tapahtumapaikkakunnalla Kajaanissa toimialoittain euroina

Tapahtumapaikkakunnan palveluista tutkimuksen mukaan päivittäistavarakaupat hyötyivät majoitus- ja ravitsemuspalveluiden jälkeen eniten tapahtumasta. Tämä on selvää, sillä useimmat hankkivat päivittäistavara-kaupoista eväitä ja muuta syötävää tanssivii-konloppulle, jolloin aikataulu voi olla tiukka. Kajaanin alueen päivittäistavara-kauppoihin rahaa kulutti tutkimuksen perusteella 71 henkilöä. Keskiarvoksi päivittäistavara-kauppoihin käytetystä rahamäärästä kyselyn perusteella saatiin 12,70 euroa tapahtuman aikana.

Kuljetuspalveluista taksiin kulutettiin rahaa etenkin lentokentän sijaitessa kilometrien matkan päässä tapahtuma-alueelta ja hotelleilta. Kyselyyn vastanneista 20 henkilöä kertoi käyttäneensä tapahtuman aikana rahaa kuljetuspalveluihin Kajaanissa. Keskiarvolta kuljetuspalveluihin käytettiin tapahtuman aikana Kajaanissa 28,10 euroa. Huoltoasemiin ja oman kulkuneuvon kustannuksiin kertoi 8 kyselyyn vastaajaa käyttävänsä rahaa tapahtuman aikana Kajaanissa. Keskiarvolta huoltoasemiin käytettiin 48,75 euroa.

Kyselyyn vastanneista 4 henkilöä kertoi käyttäneensä tai aikovansa käyttää rahaa Kajaanin erikoisliikkeisiin tapahtuman aikana. Tutkimuksen mukaan keskiarvo käytetystä rahasummasta erikoisliikkeisiin oli 11,75 euroa.

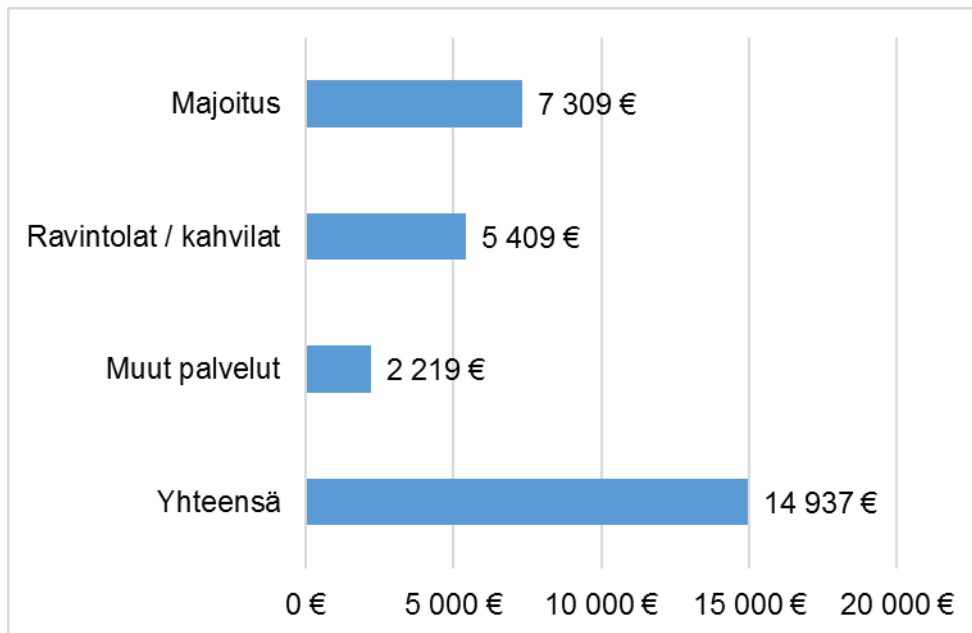
Liikuntapalveluihin kertoi 6 henkilöä kyselyyn vastanneista käyttäneensä tai aikovansa käyttää rahaa tapahtuman aikana Kajaanissa. Liikuntapalveluihin rahaa käyttäneet kulluttivat keskiarvolta 5,70 euroa henkilöltä kyseisiin palveluihin tapahtuman aikana.

Tutkimuksen mukaan kyselyyn vastanneista 4 henkilöä kertoi käyttäneensä tai aikovansa käyttää rahaa kulttuuripalveluihin Kajaanissa tapahtuman aikana. Keskiarvo näihin palveluihin käytetystä rahasummasta oli kyselyn mukaan 5,00 euroa.

Kyselyyn vastanneista yksi henkilö kertoi käyttäneensä tai aikovansa käyttää rahaa tapahtuman aikana Kajaanissa johonkin muuhun palveluun. Kyseessä olevaa muuta palvelua ei oltu erikseen määritelty lomakkeessa. Vastannut oli käyttänyt tai aikonut käyttää palveluun 10 euroa. Apteekkeihin oli kyselyyn vastanneista käyttänyt tai aikonut käyttää rahaa yksi henkilö. Tästäkin kyselyn kohdasta tulokseksi saatiin 10 euroa. Hyvinvointipalveluihin käytetty rahamäärä jäi kyselyn perusteella nolnaan euroon.

7.6 Kokonaisrahankäyttö

Tutkimuksen tavoitteiden mukaisesti tuloksista koottiin rahankäyttöselvitys, joka kertoo konkreettisesti sen, kuinka paljon euroja ulkopaikkakuntalaiset tapahtumavieraat Kajaaniin jättävät. Tulokset ovat suuntaa antavia, sillä tuloksia laskettaessa on oletettu, että kyselyn otanta edustaa kaikkia tapahtumaan osallistuneita ulkopaikkakuntalaisia tapahtumavieraita, joita oli vuoden 2017 tapahtumaan kirjattu osallistuvaksi 352 henkilöä. Luku ei kuitenkaan ole tarkka, sillä saapuvien tanssijoiden ja koreografien lisäksi ulkopaikkakunnilta saapui kannustusjoukkoja ja huoltajia, joita ei aina ole kirjattu osallistuvaksi tapahtumaan. Seuraavalla sivulla olevassa kuviossa 7 esitetään majoituksen, ravitsemispalveluiden ja aiemmin luokiteltujen muiden palveluiden osalta se, paljonko kyselyyn vastanneista toimialaan rahaa käyttäneet olivat yhteensä käyttäneet näihin kategorioihin rahaa tapahtuman aikana Kajaanissa.

Kuvio 7. Kyselyyn vastanneiden kokonaisrahankäyttö euroina toimialoittain

Kaikkien kyselyyn vastanneiden käyttämä rahamäärä majoitukseen koko tapahtuman aikana oli yhteensä 7 309 euroa. Ruokailuun, kahviloihin sekä muihin ravintolaostoksiin Kajaanissa käytetty rahamäärä koko tapahtuman ajalta oli kyselyyn vastanneilla yhteensä 5 409 euroa. Muut palvelut käsittävät kuviossa 7 aiemman, kuvio 6 luokitellut toimialat ja palvelut Kajaanissa sekä tapahtuma-alueen palvelut yhdistettynä. Kyseessä oleviin muihin palveluihin vastanneet olivat käyttäneet rahaa tapahtuman aikana Kajaanissa yhteensä 2 219 euroa.

Jotta tapahtuman aluetaloudelliset vaikutukset voitaisiin ilmaista mahdollisimman konkreettisesti, esitetään seuraavalla sivulla olevassa taulukossa 1 rahankäyttö tapahtuman aikana Kajaanissa aineiston perusteella laskettuna yhdelle tapahtumakävijälle. Taulukossa on laskettu koko tapahtuman aikainen rahankäyttö, ei siis vuorokausikohtainen. Taulukon yhdeksi luokaksi on lisätty osallistumismaksu, joka ei ole tullut ilmi työssä aiemmin. Osallistumisesta peritty maksu on kuitenkin oleellinen lisä tarkasteltaessa ulkopaikkakuntalaisten tapahtumavieraiden kokonaisrahankäyttöä. Osallistumismaksu oli vuoden 2017 tapahtumassa 15 euroa henkilöltä ja tuotot siitä jäävät Kajaanin kaupungille ja kaupungin toimintaan.

Luokitellut toimialat	Rahankäyttö / henkilö
Majoitus	88,00 €
Ruokailu ja kahvilaostokset	65,20 €
Muut palvelut	26,70 €
Osallistumismaksu	15,00 €
Yhteensä	194,90 €

Taulukko 1. Kokonaisrahankäyttö tapahtuman aikana laskettuna yhdelle tapahtumavieraalle (n=83)

Tutkimuksessa kerätyn aineiston perusteella tapahtumavieras käyttäisi koko tapahtuman aikana eri palveluihin Kajaanissa yhteensä keskimäärin 194,90 euroa. Taulukon luvut eivät esitä aineiston perusteella kerättyjä keskiarvolukuja rahamääristä, vaan kokonaisrahankäytöstä kerätyt luvut on selkeyden vuoksi jaettu 83 henkilölle, eli kaikille kyselyyn vastanneille. Summasta suurimman osan vie oletetusti majoitukseen ja ruokailuun käytetty raha tapahtuman aikana. Muiden palveluiden osuus (26,70 euroa) käsittää taulukossa 1, kuviossa 6 aiemmin luokitellut palvelut Kajaanissa sekä tapahtuma-alueen palvelut yhdistettynä.

Kun tutkimuksen aineiston perusteella on saatu selville, paljonko yksi tapahtumavieras keskimäärin käyttää rahaa palveluihin tapahtuman aikana, voidaan laskea koko perusjoukon käyttämä arvioitu rahamäärä. Tutkimuksen tavoitteen saavuttamiseksi voidaan laskennoista vähentää paikallinen tanssiryhmä, jolloin tapahtumaan osallistuneiden ulkopaikkakuntalaisten perusjoukoksi jää 352 henkilöä. Tähän lukumäärään tulisi lisätä vielä mittava joukko ryhmien huoltajia ja kannustusjoukkoja. Ryhmien mukana tapahtumaan saapuneiden huoltajien ja kannustajien lukumäärää on kuitenkin hankala arvioida, sillä heitä ei ole erikseen kirjattu tapahtuman osallistujatietoihin. Tutkimuksen luotettavuuden takaamiseksi esitetään rahankäyttöselvitys perusjoukkona tapahtuman koreografiakatselmukseen osallistuvaksi kirjatut ulkopaikkakuntalaiset.

Kerätyn aineiston perusteella kyettiin siis laskemaan, paljonko tapahtuman vuoksi Kajaaniin saapuneet ulkopaikkakuntalaiset jättävät rahaa alueelle. Tulos kulutuksesta oli 352 henkilöltä tutkimuksen perusteella 68 605 euroa.

7.7 Palautteet, kehitysideat ja yleisarvosana tapahtumalle

Kyselyyn vastanneista 30 henkilöä jätti kyselylomakkeella tapahtumalle myös palautetta tai kehitysideoita. Kehittymisen edellytyksenä on rakentavan palautteen saaminen, joka osaltaan ylläpitää myös nykyistä osaamista tapahtuman järjestämisen saralla. Palautteen tavoitteena on siis auttaa henkilöä tai organisaatiota kehittymään ja pitämään kehitystä yllä. Pohjimmiltaan palautteen voidaan sanoa olevan reagoimista tekoon. Palaute on oiva keino nähdä oma tekeminen ulkopuolisin silmin. (Kilpinen 2015, 3.)

Avoimen palautteen perusteella suurin osa kyselyyn vastanneista oli tyytyväisiä tapahtumaan. Toimeksiantaja olisikin toivonut kävijöiltä enemmän rakentavaa palautetta, jonka pohjalta voitaisiin kehittää tapahtumaa yhä paremmaksi. Palautetta antaneista kahden henkilön mielestä tapahtumatilat Kaukametsässä olivat liian kylmät tanssijoille, joiden täytyy pitää lihakset lämpiminä.

Kehitysideoina toivottiin tapahtuman ottavan mukaan entistä enemmän teoksia ja panostavan markkinointiin, jotta yleisö löytäisi tiensä katselmuksiin. Palautetta antaneista kolme henkilöä toivoi workshop-henkisiä työpajoja takaisin tapahtuman ohjelmaan. Kaksi palautteen antajaa toivoi mahdollisuutta aikaistaa loppunäytöksessä esiintyvien julkistamista nykyisestä ajankohdasta.

Useat tapahtumaa palautteessa kehuneet pitivät tapahtumassa palvelleesta henkilökunnasta sekä yleisökommenttien antamisen mahdollisuudesta tapahtumassa esiintyville teoksille. Palautteista tuli ilmi vastanneiden tyytyväisyys tapahtuman tiloihin ja tilojen sijaintiin, tapahtuman hyvään organisointiin sekä ohjeiden selkeyteen.

Kyselylomakkeella vastaajien oli mahdollista osoittaa tyytyväisyytensä tapahtumaan myös yleisarvosanalla (4-10). Yleisarvosanan keskiarvoksi kyselyn perusteella muodostui 8,9, mikä osaltaan kertoo myös siitä, että osallistujat olivat tyytyväisiä tapahtumaan. Kyselyistä ilmennyt alhaisin annettu yleisarvosana oli 8 ja suurin 10.

7.8 Johtopäätökset tuloksista

Kajaani Tanssii -tapahtumasta aiheutuva tulo ulkopaikkakuntalaisten osalta oli siis tutkimuksen perusteella 68 605 euroa. Kuten ennen tutkimusta oletin, on Kajaani Tanssii -tapahtumalla positiivisia vaikutuksia tapahtuma-alueen talouteen. Täytyy korostaa, että tutkimuksen satunnaisotanta muodostui ulkopaikkakuntalaisista kainuulaisten vastaajien

puuttuessa. Tutkimuksessa selvitetty taloudellinen vaikutus tulee siis kokonaan Kainuun alueen ulkopuolelta.

Tuloksia tarkasteltaessa en kohdannut juurikaan suurempia yllätyksiä. On selvää, kun tapahtumaan osallistuvien keskiarvoikä on tutkimuksen perusteella 20,5 vuotta, niin tapahtuman vaikutukset alueen talouteen eivät ole niin suuria, kuin voisi olettaa. Tapahtumavieraista suuri osa on joko nuoria, lapsia tai opiskelijoita, joilla ei yleensä ole suurta määrää rahaa kulutettavaksi tapahtuman aikana erilaisiin palveluihin välttämättömyksien lisäksi. Aikuiset tanssijat sekä ryhmien vetäjät, koreografit, huoltajat ja vanhemmat voivat olla valmiimpia kuluttamaan tapahtuman aikana rahaa paikallisiin palveluihin majoitukseen ja muuhun välttämättömään käytetyn rahan ohella. Tutkimusaineistoa saatiin onneksi kerättyä laajalti kaiken ikäisiltä tapahtumavierailta, eikä tutkimus tarkastele vain yhden tietyn ikäluokan rahankäyttöä.

Ainoastaan kaksi henkilöä kyselyyn vastanneista olivat tapahtumassa ja Kajaanissa päiväkävijöinä. Jo tästä voidaan päätellä, että majoituspalveluiden osalta tapahtuman taloudelliset vaikutukset olivat tutkimuksen perusteella erittäin positiivisia ja suurin tapahtumasta hyötyvä toimiala tutkimuksessa. Tämä johtuu osaltaan siitä, että useimmat tanssiryhmät majoittuivat Kajaanin hotelleissa, eivätkä esimerkiksi koulumajoituksessa, kuten joissain tapahtumissa on tapana.

Tutkimuksen perusteella voidaan sanoa, että Scandic Kajanus on suurin hyötyjä tapahtumasta, sillä siellä yöpyi majoituspaikkaa koskevan avoimen kysymyksen perusteella suurin osa kyselyyn vastanneista tapahtumavieraista. Kajanuksen suosioon tapahtumavieraiden keskuudessa majoituspaikkana vaikuttaa selvästi muun muassa sen erinomainen sijainti tapahtumapaikan, eli Kaukametsän vieressä. Kajanuksesta kulkee sisätiloja pitkin käytävät suoraan tapahtumapaikalle, mikä helpottaa muun muassa tanssijoiden valmistautumista esiintymiseen. Maskeeraukset ja pukeutumiset voitiin hoitaa hotellihuoneissa valmiiksi ja siirtyä sen jälkeen esiintymisasuissa tapahtumapaikalle. Lisäksi erilaiset etukäteen neuvotellut pakettihinnat ryhmille houkuttelevat hotellimajoitukseen.

Tutkimusaineiston perusteella koreografit, ryhmien ohjaajat sekä huoltajan roolissa tapahtumaan osallistuvat maksoivat tapahtuman aikaisesta majoituksesta enemmän kuin tanssijat. Toisaalta huonehinta voi olla lähes samaa luokkaa, mutta tanssijat saattoivat majoittua yhdessä huoneessa useamman henkilön kanssa. Tällöin huoneen kokonais-hinta jakautui useammalle majoittujalle.

Scandic Kajanuksen ravintolassa oli tarjolla myös maksullisia aterioita, kuten lounas tapahtuman aikana, joka oli tutkimusaineiston perusteella suosittu tapahtumavieraiden

tumavieraita kovinkaan hyvin. Lauantaisin vesiliikuntakeskus on avoinna kello 19.00 saakka. Siihen aikaan oli vielä tapahtumaohjelma harjoituksineen meneillään.

Kajaanista löytyy vahvaa kulttuuriosaamista ja kaupungin voidaankin sanoa olevan kulttuurikaupunki. Kaupungin kulttuuritoiminnalla on pitkä historia ja kulttuuritarjonnan monipuolisuuden eteen tehdään paljon töitä. Lisäksi kulttuurin ammattilaisten vahva osaaminen ja yhteistyö puskevat Kajaania eteenpäin kohti yhä monipuolisempaa ja vetovoimaisempaa kaupunkia kulttuurin osalta aluekehitystyössä.

Kajaanin kulttuuritapahtumien voidaan sanoa olevan olennainen osa alueen vetovoimatekijöitä. Näin on myös Kajaani Tanssii -tapahtuman osalta. Kuten aiemmin on mainittu, pyritään tapahtuman avulla osaltaan luomaan Kajaanista kuvaa rentona ja suvaitsevana tanssikaupunkina. Aluekehityksen näkökulmasta kulttuuri ja tapahtumat voivat vahvistaa alueen imagoa, lisätä työllisyyttä sekä edistää alueen taloutta. Alueen positiivinen imago esimerkiksi juuri rentona tanssikaupunkina, voi vauhdittaa alueen matkailua ja näin toimia piristeenä alueen yrityksille, jolloin imagotekijät ja taloudelliset vaikutukset kulkevat käsi kädessä.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön tehtävä ja tavoite täyttyivät, kun määrällinen tutkimus toteutettiin ja vastauksia saatiin tarvittava määrä tutkimuksen onnistumiseksi. Tutkimusaineisto saatiin käsiteltyä kirjalliseen muotoon ja esitettyä sekä kaavioin että sanallisesti. Aineiston perusteella sain laskettua tapahtuman aiheuttamat taloudelliset vaikutukset ulkopaikkakuntalaisten rahankäytön osalta. Uskon, että tästä opinnäytetyöstä on hyötyä toimeksiantajalle.

Opinnäytetyön tavoitteiden mukaisesti tapahtuman järjestäjät saavat tutkittua tietoa siitä, millaisia taloudellisia vaikutuksia tapahtumalla voi olla. Tutkimuksen tulosten perusteella tapahtuman järjestäjät voivat esittää kaupungin päättäjille tapahtumalla todella olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia Kajaanille tapahtumaan matkustavien käyttäessä rahaa alueen palveluihin. Koska tapahtuma sijoittuu helmikuulle, jolloin kaupungissa on muiden tapahtumien osalta melko hiljaista, toimii tapahtuma tutkimuksen perusteella positiivisena piristeenä Kajaanin matkailulle.

Tutkimusprosessin edetessä kohtasin ensikertalaisena joitain haasteita tutkimuksen toteutuksessa. Aineistonkeruun ollessa jo ohi, huomasin kyselylomakkeessa muutamia pieniä puutteita. Tutkimuksessa oltaisiin voitu tapahtuman vierailupäivien ohella kysyä myös osanottajien viipymistä Kajaanissa. Tämä puute ei kuitenkaan vaikuta oleellisesti tutkimuksen luotettavuuteen. Lisäksi koin, että tutkimuksessa oltaisiin voitu paneutua tarkemmin tiettyihin seikkoihin, kuten tapahtumavieraiden rooleihin tapahtumassa ja siihen, miten roolit ehkä vaikuttavat kulutuskäyttäytymiseen. Tutkimuksen kaavioista pyrittiin kuitenkin rakentamaan mahdollisimman selkeitä ja havainnollistavia ilman ylimääräisiä tekijöitä. Tutkimuksen otanta oli suhteellisen pieni, joten kyselyyn vastanneiden jakaminen eri matkustajaryhmiin roolien ja motiivien perusteella olisi luonut suppeat ryhmät tässä tutkimuksessa.

Opinnäytetyöprosessi alkoi joulukuussa, jolloin valmistelin ja esittelin opinnäytetyösuunnitelman. Toimeksiantajan kanssa käytiin tapaamisessa läpi itse tapahtumaa, tutkimuksen toteuttamista sekä allekirjoitettiin ja täytettiin toimeksiantolomake. Toimeksiantajan kanssa oltiin yhtä mieltä siitä, että tutkisin nimenomaan ulkopaikkakuntalaisten osanottajien aiheuttamia taloudellisia vaikutuksia tapahtumassa.

Teoriataustaan perehtyminen vei tutkimusprosessissa huomattavasti aikaa. Esimerkiksi pohjoismaisen menetelmän käytöstä ei ollut itselläni etukäteen lainkaan kokemusta tai

tietoa. Lisäksi taloudellisten vaikutusten laskemiseen täytyi perehtyä ennen tutkimuksen toteutusta ja olisi voinut perehtyä enemmänkin. Laskut olivat yksinkertaisia, joskin ne vaativat tarkkaavaisuutta lukujen kanssa. SPSS-ohjelman käytöstä tulosten kirjaamiseen ja purkuun oli suppeat perusteet hallussa, mutta silti ohjelman käyttö tuotti joitain haasteita.

Opinnäytetyössä on siis ollut haastetta ja välillä on liikuttu kaukana mukavuusalueelta ensikertalaisena. Tulosten raportointi tuotti osittain hankaluuksia. Olisin voinut ennen aineiston keruuta suunnitella tarkemmin etukäteen millaisin kuvioin ja taulukoin haluan tulokset kuvata tutkimuksessa, jolloin se olisi osaltaan ohjannut myös kyselylomaketta raportoinnissa suunniteltuun suuntaan.

Opinnäytetyön aiheessa olisi riittänyt tekemistä myös kahdelle opiskelijalle. Tällöin työstä olisi voitu tehdä paljon laajempi ja työpari olisi tuonut uusia näkökulmia työhön. Opinnäytetyötä oli kuitenkin mukava työstää itsenäisestikin. Teoriaosuudesta ja työn aikatauluksesta sai päättää pitkälti itse. Aikataulu oli sopiva, joskin tutkimusprosessi oltaisiin voitu toteuttaa hieman nopeammassakin tahdissa. Tutkimusprosessia pitkitti sen aikana melko työntäyteisesti rullaavat muut kevään kurssit ja opintoprojekti, jolloin opinnäytetyöprosessi jäi pidemmälle keväälle.

Tutkimus luo myös hyvät lähtökohdat tulevaisuudelle. Jatkotutkimusaiheena voisi olla selvittää tapahtuman taloudellisia vaikutuksia pohjoismaisen mallin menomenetelmän ohella myös tulomenetelmän avulla. Tähänkin tutkimukseen olisi saatu kokonaisvaltaisempi käsitys taloudellisista vaikutuksista hyödyntämällä myös tulomenetelmää, mikäli resurssit olisivat riittäneet. Itseäni alkoi tutkimuksen edetessä kiinnostamaan myös tapahtuman imagovaikutusten tutkiminen. Olisi myös mielenkiintoista selvittää Kajaanin asemaa kulttuurikaupunkina esimerkiksi mielikuvien pohjalta. Asiakastytyväisyyskyselyitä Kajaani Tanssii -tapahtumasta on tehty aiemmin.

LÄHTEET

- Ahola, H. 2010. Tapahtuman taloudelliset vaikutukset. Case: Haapavesi Folk Music Festival 2010. Opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulu.
- GETZ, D. 2005. Event management & event tourism. 2nd edition. New York: Cognizan-Communication Office.
- Heikkilä, T. 2010. Tilastollinen tutkimus. 7.-8. painos. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Hemmi, J. & Vuoristo, K-V. 1993. Matkailu. Porvoo: WSOY.
- Hirsijärvi, S. & Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Hirsijärvi, S. & Remes, P. & Sajavaara, P. 2000. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Kainulainen, K. 2005. Kunta ja kulttuurin talous. Tulkintoja kulttuuripääoman ja festivaalien aluetaloudellisista merkityksistä. Väitöskirja. Tampereen yliopisto.
- Kauppila, P. & Järviluoma, J. 2016. Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset Sotkamossa. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja B. Raportteja ja selvityksiä 48.
- Kauppila, P. 2011. Kainuun matkailutalous. Kuntakohtaista tarkastelua. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja A. Tutkimuksia 8.
- Kauppila, P. 2016. Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset Kuusamossa. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja B. Raportteja ja selvityksiä 45.
- Kilpeläinen, P. & Kostianen, E. & Laakso, S. 2012. Kaupungissa tapahtuu. Tapahtumaklusteri ja tapahtumien vaikutukset Helsingissä. Kaupunkitutkimus TA Oy.
- Kilpinen, A. 2015. Palautteesta paremmaksi? Palautteen merkitys harrastajanäyttelijää ohjatessa. Opinnäytetyö. Centria ammattikorkeakoulu.
- Luoma, H. 2010. ”Festivaalille tulija on koko seudun asiakas”. Suomalaisten musiikkitaapahtumien taloudelliset vaikutukset. Kandidaatintutkielma. Jyväskylän yliopisto.
- Mikkonen, J. & Pasanen, K. & Taskinen, H. 2008. Itäsuomalaisten tapahtumien asiakasprofiilit ja aluetaloudellinen vaikuttavuus. Matkailualan opetus ja tutkimuslaitos. Joensuu yliopistopaino.

Muhonen, M. & Heikkinen, L. 2003. Kohtaamisia kasvokkain. Tapahtumamarkkinoinnin voima. Jyväskylä: Talentum Media.

Puttonen, E. 2015. Kihveli Soikoon! –tapahtuman sosiokulttuuriset vaikutukset Hankasalmen kunnassa. Opinnäytetyö. Savonia ammattikorkeakoulu.

Richards, G. & Palmer, R. 2010. Eventful cities: Cultural management and urban revitalisation. Great Britain: Butterworth-Heinemann.

Tikkanen, T. 2006. Kajaani Tanssii talvella! – Kajaani Tanssii -tapahtumaan liittyvän Uudet tanssit -koreografiakatselmuksen kehittäminen. Opinnäytetyö. Humanistinen ammattikorkeakoulu: Kauniaisten kampus.

Tohmo, T. 2002. Kulttuuri ja aluetalous – vaikutukset ja käyttäjien kokema hyöty. Licensaatintyö. Jyväskylän yliopisto.

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2010. Suomen matkailustrategia 2020. [viitattu 30.3.2017]. Saatavissa:

http://www.visitfinland.fi/wpcontent/uploads/2013/04/Matkailustrategia_020610.pdf

Vesa, J. 2014. Simerockin aluetaloudelliset vaikutukset. Opinnäytetyö. Lapin ammattikorkeakoulu.

Wilenius, M. 2004. Luovaan talouteen: Kulttuuriosaaminen tulevaisuuden voimavarana. Helsinki: Edita Prima Oy.

Liite 1. Kyselylomake

KYSELYLOMAKE

Teen opinnäytetyönä tutkimusta Kajaani Tanssii -tapahtuman aluetaloudellisista vaikutuksista. Tämän kyselylomakkeen tarkoituksena on saada tietoa tapahtumaan osallistuvien rahan käytöstä tapahtumassa ja Kajaanissa tapahtuman aikana. Kyselyn vastauksia tulen hyödyntämään opinnäytetyössäni.

Kyselyyn vastaaminen vie muutamia minuutteja. Pyydän teitä täyttämään lomakkeen mahdollisimman huolellisesti. Kaikki kyselylomakkeet käsitellään luottamuksellisesti ja nimettöminä.

Kiitos vastauksistanne ja mukavia hetkiä tanssin parissa!

Ystävällisin terveisin

Sofia Piirainen
Restonomiopiskelija / Kajaanin ammattikorkeakoulu

TAUSTATIEDOT:

1. Sukupuoli: Mies / Nainen Ikä: _____
2. Asuinkunta: _____
3. Oletko vierailut tapahtumassa aikaisempina vuosina? En Kyllä, montako kertaa? _____
4. Oletko tapahtumassa: Ryhmän mukana Perheen kanssa Yksin Muu, mikä? _____
5. Roolini tapahtumassa: Esiintyjä Yleisö / kannustusjoukot Muu, mikä? _____
6. Mistä sait tietää tapahtumasta? Internet, Lehdestä, Tanssiseura / -ryhmä, Tuttavalta, Sosiaalinen media, Muualta, mistä? _____

MAJOITUS:

7. Missä majoitut? Hotelli / mökki, mikä? _____ Sukulaiset / tuttavat
Jossain muualla, missä? _____ Olen päiväkävijä
8. Paljonko käytit rahaa majoittumiseen vuorokaudessa / hlö? _____ €
9. Paljonko käytit rahaa majoittumiseen koko tapahtuman aikana / hlö? _____ €
10. Ympyröi päivät, jolloin vieraillet tai osallistut Kajaani Tanssii -tapahtumassa:
keskiviikko torstai perjantai lauantai sunnuntai

RUOKAILU:

11. Missä ruokailit tapahtuman aikana? (Otathan huomioon kaikki tapahtuman aikana tapahtuvat ruokailut. Voit valita useampia vaihtoehtoja): Kaukametsässä Ravintola Scandicissa
- Muulla, missä? _____
12. Paljonko käytät rahaa ruokailuun vuorokaudessa Kajaanissa? _____ €/vrk
13. Paljonko käytät rahaa ruokailuun tapahtuman aikana Kajaanissa? _____ €

RAHAN KÄYTTÖ TAPAHTUMA-ALUEELLA KAUKAMETSÄSSÄ:

14. Oletko tehnyt / aiotko tehdä ostoksia tapahtuma-alueella? En Kyllä, paljollako? _____ €

RAHAN KÄYTTÖ TAPAHTUMAPAIKKAKUNNALLA KAJAANISSA:

15. Oletko tehnyt / aiotko tehdä ostoksia tapahtuma-alueen ulkopuolella Kajaanissa? Kyllä En
16. Mihin seuraavista palveluista käytät / käytit rahaa tapahtuman aikana Kajaanissa? Merkitse palvelun perään käyttämäsi / arvioimasi summa:

- Päivittäistavarakaupat / kioskit: _____ €
- Erikoisliikkeet (esim. vaatteet, jalkineet...): _____ €
- Ravintola- / kahvilaostokset: _____ €
- Muut kulttuuripalvelut (esim. elokuvat, museot...): _____ €
- Liikuntapalvelut (esim. keilaus, uimahalli jne.): _____ €
- Hyvinvointipalvelut (esim. kampaaja, hieronta...): _____ €
- Lääke-, hygieni- ja kosmetiikkatuotteet): _____ €
- Kuljetuspalvelut (esim. taksi, linja-auto...): _____ €
- Oman kulkuneuvon kustannukset (esim. polttoaine): _____ €
- Jokin muu palvelu / ostokset, mikä? _____ €

17. Palautetta tai kehitysideoita Kajaani Tanssii -tapahtumalle:

18. Yleisarvosana tapahtumalle (4-10): _____

Kiitos vastauksista!

Yhteystiedot arvontaa varten:

Nimi: _____

Sähköposti / puhelinnumero: _____

Liite 2. Palautteet / kehitysideat:

"Tanssijoiden mielestä tanssijoiden opastajat ja henkilökunta oli kilttiä."

"Osa tiloista oli niin kylmiä ja osa valtavan kuumia. Ja esitysten taso yllätti välillä. Huiput pukkarit!"

"Iloinen henkilökunta."

"Kylmät tilat. Vähän yleisöä. Mukava henkilökunta."

"Enemmän biisejä mukaan. Missä katsojat?"

"Enemmän joukkueita mukaan. Paikka oli hyvä, tekniikka toimii."

"Loppunäytökseen pääsijät voisi ilmoittaa ehkä hieman aikaisemmin."

"Yleisöpalautteet ovat mukavia ja hyvä tapa kannustaa esiintyjiä. Ainoana ongelmana on, että tietää viime tingassa esiintyykö gaalassa vai ei. Muuten kiva ja hyvin järjestetty!"

"Yleisökommentit kivoja. Tosi kiva ja toimiva tapahtuma, kun jaettu useammalle päivälle."

"Kiva tapahtuma!"

"Yleisön kommentointimahdollisuus oli tosi kiva!"

"Aina on hyvin järjestetty tapahtuma ja mukavaa on ollut!"

"Hieno ja hyvin järjestetty tapahtuma."

"Workshopit takas!"

"Iltakaraoke, workshopeja."

"Yleisöä oli yllättävän vähän. Olisiko mahdollista mainostaa enemmän?"

"Tosi hyvin järjestetty, osallistujista huolehditaan."

"Kaikki on hyvää!"

"Tapahtuma on hyvä. Ei parannettavaa."

"Kaikki on hyvin!"

"Tapahtuma on tähän asti ollut todella onnistunut! Tapahtuman henkilökunta ollut mukavia ja todella auttavaisia. Lavaharjoituksissa aika oli riittävä ja on pysytty aikataulussa hyvin!"

"Kaikki on toiminut oikein hyvin! Lavatreenissä oli hyvin aikaa ja tapahtumahenkilökunta on ollut todella tehokasta ja avuliasta."

"Hienot tilat, hyvä sijainti lähellä keskustaa. Hyvin organisoitu tapahtuma."

"Hyvin järjestetty. Selkeät ohjeet."

"Hyvin organisoitu, hyvä harjoitusaika, isot pukkaritilat."

"Paljon tilaa esiintyjillä. Hyvin neuvottu kaikki järjestelyt."

"Hyvin organisoitu!"

"Hyvät tilat! Tosi tilavat ja paljon pukuhuonetilaa! Ystävällisiä ihmisiä."

"Hyvät ja selkeät ohjeet. Ystävällinen ja neuvova henkilökunta."

"Ihana, vuosittain kasvava tapahtuma. Kaipailen oppilaille yhteisiä workshop-tunteja, sen lisäksi mikä esitetään loppunäytöksen alussa."